

Št. 105

**FEBRUAR
2015**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Tomaž Golob, Tomislav Gruden - GTS, Gregor B. Hann,

Jakob Harisch, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj, Žiga Novak

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez - posthumno, Janez Kompare, Laura Ličer,

Damjan Majkić, Lea Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Domen Pal

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Uvodnik:

STOPITI IZ MNOŽICE

foto: osebni arhiv

Uvodnik ... vpeljati bralca v časopis in ga z vsebino prepričati, da velja listati še naprej. Opravilo ni lahko, a nekdo ga mora vedno znova opraviti. Tokrat je doletelo mene in kot vsake naloge za Kralje ulice sem se tudi te lotila z veliko vneme in še več veselja.

Že cel dan mi v glavi zvoni besedilo, citat protestantskega pastora Martina Niemöllerja. »Najprej so prišli po socialiste. Nisem spregovoril, molčal sem, saj nisem bil socialist. Nato so prišli po sindikaliste. Molčal sem. Nisem sindikalist. Ne dolgo zatem so prišli po Žide. Molčal sem. Nisem spregovoril. Nisem Žid. Na koncu so prišli pome. Nihče ni spregovoril v moj bran - nihče več ni ostal!« V teh nekaj stavkih je povzeta zelo globoka filozofija, ki vlada med ljudmi. Najlažje je molčati. Se ne izpostavlja. Se ne vmešavati. A to je samo misel, v kateri ni veliko resnice. Pravzaprav je najtežje, če smo tiho. In trpimo. Kratkoročno si sicer oddahnemo, češ izognili smo se še enemu sporu, pa vendar na dolgi rok naš molk rodi nove in nove zaničevalne tehnike, saj smo videti šibki. Velikokrat slišim stavke: »Ni mi vseeno, a kaj naj!« ali »Ne strinjam se, vendar ne morem ničesar spremeniti!« in ravno na tak način razmišljanja računajo vsi tisti, ki nas tlačijo, izkoriščajo, nas omejujejo, nam narekujejo, kako naj živimo lastno življenje. Vsakdo si misli, da ne more ničesar spremeniti, da nima moči, in »karavana gre dalje«. Če bi se podobno misleči združevali v pobudne skupine in dvignili svoj glas, kadar bi to bilo potrebno, bi se svet veliko bolj počasi vrtel, ker bi bil upoštevan sleherni zobnik v tej ogromni mašineriji. A je že tako, da je lažje na socialnem omrežju klikniti lajk ali pa podpisati internetno peticijo, ravno toliko, da imamo občutek, da smo nekaj le prispevali, in iti po ustaljenih tirnicah naprej. Civilne pobude in skupine so skoraj izumrli pojem. Težko srečamo družbo, kjer še vedno velja, da so srečevanje v živo, razprave, debate, komunikacija od ust do ust tista prava, edina vrednota, ki lahko obrodi sadove. Polivanje z vedri ledene vode pa prepustimo raje zvezdnikom, ki tako ali drugače nimajo dosti več interesa za spreminjanje sveta, za izboljšanje razmer za družbo kot tako. Trendi se menjavajo in vedno je nekaj »in«, tisto od prejšnjega leta pa popolnoma »out«. Žal tu ni govora o modi. Razna gesla, ki krožijo, se v danem trenutku ponosijo do zadnjega atoma in potem se jih odvrže ... Ja, ravno kot ponošene nogavice. V tem letu poiščite geslo, vzklík, ki bo samo Vaše. Izmiselite si svoje. In kar je najbolj pomembno – delujte v skladu z njim. Poskusite biti aktivni. Poskusite nekaj narediti drugače in nikar ne bevskajte v kup z drugimi. Bodite samosvoji in drugačni. Stopite iz množice, ki vas kot vrtnec vedno bolj srka vase. Ko boste pričla nepravici, spregovorite. Tišina ne pomaga nikomur. Strah je v sredini votel, okoli pa ga nič ni. Nekoč boste tudi sami potrebovali zagovornike in takrat vam lahko v bran stopijo edino tisti, ki jih ni strah in ki še vedno verjamejo, da na koncu zmagajo dobro. Naj Vam bo v tem februarju veliko bolj pomemben Prešeren kot valentinovo!

Biba

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 3 **TO SEM JAZ**
- 5 **ZGODOVINA BREZDOMSTVA**
- 6 **KJE ŽIVIJO/SPIJO OBISKOVALCI DNEVNEGA
CENTRA DRUŠTVA KRALJI ULICE IN KAJ SO
VIRI NJIHOVIH PRIHODKOV**
- 7 **ZGODBA O ...**
- 8 **KRIŽARJEVA KOLUMNA**
- 9 **TATU ZGODBA**
- 10 **SLIŠANJE GLASOV**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTE IZ PRODAJE**
- 14 **DOGODKI**
- 16 **EHO IZ TOTEGA KONCA**
- 17 **SOL IN KOPER**
- 18 **ULIČNI GLASBENIKI - INTERVJU**
- 19 **NEVID(E)NA LUBLANA**
- 20 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 21 **KRALJICA IN KRALJICA**
- 22 **KRALJEVI RECENZOR**
- 24 **IZZA REŠETK**
- 25 **PISMA BRALCEV**
- 26 **SMS-KOMENTARICA**
- 28 **BREZPLAČNE PRIREDITVE**
- 29 **OGLASNA DESKA**

To sem jaz:

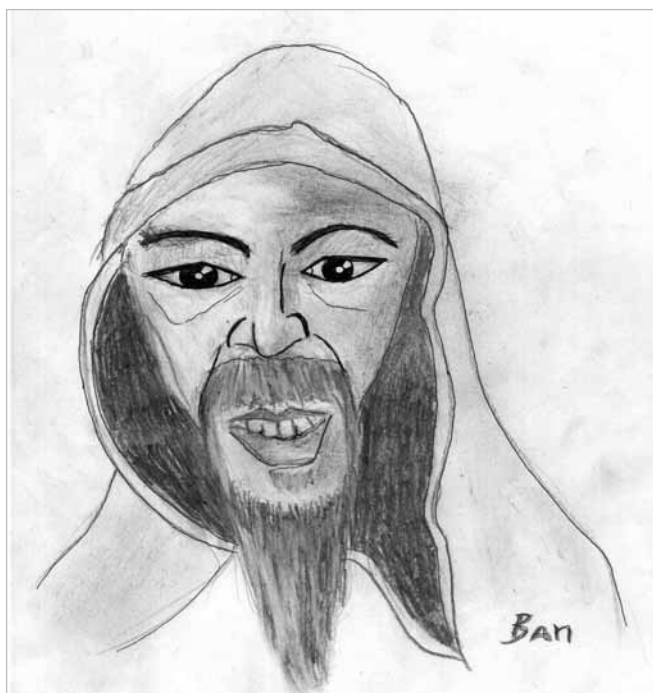
ELVIS

foto: Biba

Sem Elvis. Doma sem na Obali, natančneje v Kopru. Sem eden tistih, ki si niso nikdar predstavljali, da bi lahko kdaj koli končali na ulici. Vedno sem mislil, da se takšne stvari dogajajo zgolj drugim ljudem. Pa se je zgodilo tudi meni. Hodil sem s punco, ki sem jo imel zelo rad. Skupaj sva se spoprijela z izzivi, ki ti jih neusmiljeno servira cesta. Z odvisnostjo je bilo brezdomstvo po eni strani znosnejše, saj sva čez čas oba čustveno otopela in bolečina zaradi krutosti ni tako zelo bolela, po drugi strani pa je bilo toliko težje, saj sva že tako omejene prihodke morala vedno znova dajati na stran za drogo. Tako sva se borila kar nekaj časa. Leta 2009 sva se priključila projektu PLOB in začela prodajati časopis Kralji ulice, enkrat sva bila celo na naslovnici. Skupaj, še dokaj srečen par. Potem pa so stvari šle kar na lepem po svoje in razšla sva se. Ni bilo lahko. Rad sem jo imel. Ves ta čas sem se poleg vsega boril še s hudim obolenjem srca. Danes imam v prsih srčni spodbujevalnik in moram paziti, kako živim. Rešil sem se ceste, saj spim v Zavetišču, rešil sem se drogiranja, rešil sem se mnogoterih slabih stvari in navad, a pred mano je še kar nekaj dela. Spanje v Zavetišču mi ni pisano na kožo in nočem niti, da postane stalna rešitev. Želim si boljšega življenja. Včasih, kadar imam res dober dan, vem, da si zaslužim boljše življenje. A predpogoj za kar koli je stanovanje oziroma streha nad glavo. Seveda take vrste, ki bo vsaj malo bolj »stabilne narave« in mi ne bo treba trepetati, kdaj bom ponovno pristal na cesti. Moje sporočilo bralcem bi bilo: Najbolj neumno in ozkogledno je razmišljanje, da je brezdomnost neka skrajna oblika, ki se nam nikdar ne more zgoditi. Napaka! Velika napaka. Brezdomnost se z lahkoto poletnega vetrca zgodi vsakomur ... Le ob ravno (ne)pravem trenutku morate biti na (ne)pravem mestu. To pa največkrat sploh ni tako težko.

SEM EDEN TISTIH, KI SI NISO NIKDAR PREDSTAVLJALI, DA BI LAHKO KDAJ KOLI KONČALI NA ULICI. VEDNO SEM MISLIL, DA SE TAKŠNE STVARI DOGAJAJO ZGOLJ DRUGIM LJUDEM. PA SE JE ZGODILO TUDI MENI.

PISMO

V VSAKI ZGODBI JE SKRITA BOLEČINA.
KAJ VSE BI TI RAD POVEDAL
O BRUŠENJU DUŠE NA FREUDOVEM KAVČU.
MED SOLZAMI IN SMEHOM,
Z ZADUŠENIM KRIKOM STRAHU,
OB GOSTIH MREŽASTIH OBLAKIH NA MOJEM NEBU,
POD SONCEM IN V TEMI
V SEBI IZGUBLJENCA SEM ISKAL.

ZDAJ S ČRKAMI, DROBNIMI MRAVLJAMI,
DRSIM PO PAPIRJU, KONJE UMIRJAM
IN RIŠEM SVOJO POT.

PIŠEM TI.

Z BESEDAMI TROSIM POLJUBE,
DA SE DROBNE NEŽNOSTI SMEHLJAJO,
SE ZA ROKE DRŽIJO
IN BOLEČINO PELJEJO NA SPREHOD.
ZORIM KOT SADEŽ
IN V RDEČE BARVAM RUJ NA STRMEM BREGU.

KATARINA KALABA

foto: Aleksander Petric

PLANILA SEM V JOK

VSE PROŠNJE ZA POZORNOST SI NE ZASLUŽIJO ODZIVA.
KAJ RES NE?
NAUČILA SEM SE SPREJEMATI JEZO, NE DA BI SE JE BALA,
LAŽJE SEM ZADIHALA, MNOGO LAŽJE.
KO BOM DO LJUDI OBČUTILA LE ŠE SOČUTJE, BOM SVOBODNA, SREČNA.
NATANČNO SEM OPISALA SVOJ VIDIK ŽENSKE,
ZAČEL JE BITI SPREJEMAJOČ IN ME NEGUJE,
NEGUJE ME KOT NEDOLŽNEGA, BREZGREŠNEGA OTROKA
ČISTO BITJE,
TAKA SEM IN TAKA SI ŽELIM BITI.
KAJ NAJ VAM ŠE REČEM?
DA SNEMAM POKROVE IZ VRELCEV EKSTAZE?
ZAMOLČANA ZGODOVINA MI OHLAPNO VLEČE TELO PROTI TLOM.
VČASIH NE MOREM NITI VDIHNITI GLOBOKO, VSE ME BOLI,
MOJE ŽIVLJENJE JE USMERJENO V OZKE IN VARNE VZORCE
KI ME UKLEŠČAJO V UBIJAJOČO ENOLIČNOST.

MARUŠA

Pozaba

Zbran čas
v temi
se spušča
v gluhonem
pogovor
s spominom

Zuzanna G. Kraskova

ZGODOVINA BREZDOMSTVA, 1. DEL NA ZAČETKU ČASA

Z malo domišljije brez težav uvidimo, da je brezdomstvo staro toliko kot zemlja sama. Pred približno 4,6 milijarde let je nekje blizu našega osončja eksplodirala supernova. Veliki pok je ustvaril ogromno brezdomnih kosov materiala, večinoma sestavljenih iz vodika, kisika in ogljika, ki so brezciljno taval po vesolju. Med tavanjem po vesolju so se združili v zemljo in si ustvarili dom. V 19. st. je bila zasnovana časovna lestvica, kot jo poznamo danes, ki sloni na sistemu relativnega datiranja. Z razvojem znanosti v 20. st. pa smo z metodo merjenja radioaktivnih izotopov dobili možnost podajanja dejanskih datumov. Sama zgodovina zemlje, kot jo pozna širša javnost in je podprta z neizpodbitnimi dokazi, je sestavljena iz le 2% »novejše« zgodovine, ostalih 98% pa nam je večinoma znanih in podprtih s preučevanjem fosilov, presekov kamninskih plasti, skalnih formacij ..., vendar se znanstveniki na številnih točkah razhajajo. Že samo predkambrij, ki je najstarejše zemljino obdobje, se razteza skozi 3,5 milijarde let. Kakor koli, govorili bomo o zgodovini brezdomstva. Ker je iz dokazov nemogoče razbrati vsa socialna vprašanja, ki nas zanimajo, se bomo danes oprli predvsem na logiko in predpostavke. O tej temi je najbrž govora prvič, saj nikjer nisem zasledil o tem nobenih podatkov. Torej, po veliki eksploziji so brezdomni kosi različnih materij brezciljno taval po vesolju. Recimo, da so se želeli socializirati, da so imeli potrebo po bližini, vsekakor pa so se privlačili in se pričeli združevati v skupke. Iz naraščajoče mase, ki si želi ustvariti dom, nastane zemlja, kot jo poznamo, predvsem pa nastanejo pogoji za življenje. Nas zanima predvsem nastanek človeštva in posledično zibelka brezdomstva, zato bom iz teorije o nastanku brezdomstva izpustil živali. O nastanku življenja sta znani dve teoriji, obe učijo tudi v osnovnih šolah, zato bom navedel obe. Prva teorija o nastanku je starejša in se imenuje kreativizem. Uči nas,

da je bog ustvaril življenje na zemlji v sedmih dneh, človeška prednika pa naj bi bila Adam in Eva, ki sta potemtakem prednika vseh nas. Adam in Eva nista bila brezdomca, edino pomanjkanje, ki sta ga trpela, je bilo pomanjkanje oblačil in znanja. Druga teorija o nastanku življenja je Darwinova teorija o izvoru vrst iz leta 1859, sam se bom oprl nanjo. Govori o tem, da se je človek razvil iz opice. Pred 20 do 25 milijonov let se pojavijo prve človeku podobne opice, imenovane tudi opičnjaki. Najstarejša izmed njih je prokonzul, živel naj bi v Evropi, Afriki in Aziji. Prokonzul ni bil dvonožec, prilagojen je bil življenju na drevju, zato ga še ne uvrščam med brezdomce, saj sem prepričan, da mu življenjskega prostora ni manjkalo. V najhujšem primeru bi lahko govorili le o osamljenosti, toda stanovanjski problem je imel rešen. Vsekakor bi omenil tudi ramapitka, ki je najznačilnejši predstavnik človečnjakov ali hominidov. Že logika nam da vedeti, da je na stepskem območju dlje preživel tisti, ki se je znal dalj časa obdržati pokonci. Z večjim vidnim poljem je prej opazil sovražnika, prej je našel hrano, imel je več možnosti za razmnoževanje. Najdeni fosili (14 mil. let pr. n. š.) so zelo redki, vendar že zelo podobni človeškim zobem in čeljustim. Živel je nekje med 20 in 8 milijoni let. Na pojav brezdomstva je podobno kot danes močno vplivala narava, saj mora s spremembo podnebja tudi človečnjak spremeniti svoj način življenja. Zibelka človeštva naj bi bila Afrika, kjer so našli najstarejše sledi in kosti človečnjaka, po njej so ga poimenovali avstralopitek ali južna človeku podobna opica. Okostje so poimenovali Lucy, staro je približno 3,5 milijona let. Ne verjamem, da se je Lucy srečala z brezdomstvom, morda največ s socialno izključenostjo. Ni bila višja od enega metra, tehtala pa je le okoli 30 kg. S spreminjanjem podnebja se razvije rod homo, v katerega spada *Homo habilis* ali

foto: Jean Nikolić

spretni človek. Ime je dobil zaradi telesnih značilnosti in kamnitega orodja, ki so ga našli. Imel je namreč gibljivi palec, kar mu je omogočalo hitro premikanje in spretno prijemanje predmetov. Vsekakor bi lahko v roki že vihtel kemični svinčnik, če bi ga poznal. Zаметki podpisovanja pogodb se torej počasi začnejo razvijati pred približno dvema milijonoma let. Najstarejše okostje človečnjaka, najdeno izven Afrike, je okostje pokončnega človeka ali *Homo erectus*. Staro je okoli 1,9 milijona let. Že samo ime pove, da je hodil vzravnano, vsekakor pa je že uporabljal kamnito orodje in živel na savanskih tleh, kjer je nabiral plodove, jedel pa je tudi meso. Z njegovim razvojem že lahko govorimo o prabrezdomstvu. Ker lahko predvidevam, da je živel v tropu, saj smo ljudje in opice socialna bitja, se najbrž pojavi tudi prvi pravi primer brezdomstva. Če predvidevamo, da je bil iz nekega vzroka preganjan iz svojega tropa ter bil primoran tavati po savani in si iskati nov dom, bi lahko sklepali, da je bil vsaj občasno brezdomec. Glavna prioriteta njegovih sorojakov je bila zagotovo preživetje, zato je vprašanje, koliko so bili drugi pripravljeni pomagati nesrečniku, ki se je iz različnih socialnih razlogov podvrnil klošarstvu.

Jean Nikolić

**GLEDE NA MOJO KAZENSKO KARTOTEKO, MI NE PREOSTANE DRUGEGA,
KOT DA KANDIDIRAM ZA ŽUPANA.**

TAUBI

KJE ŽIVIJO/SPIJO OBISKOVALCI DNEVNEGA CENTRA DRUŠTVA KRALJI ULICE IN KAJ SO VIRI NJIHOVIH PRIHODKOV?

V letu 2013/2014 je društvo Kralji ulice izvajalo projekt z naslovom Informiranje, dostop in vključevanje brezdomnih in socialno izključenih v javno zdravstveno mrežo, ki ga je financiralo Ministrstvo za zdravje. V okviru tega projekta smo tudi ugotavljali, koliko obiskovalcev dnevnega centra Kralji ulice ima urejeno zdravstveno zavarovanje, in smo v ta namen med obiskovalci v zimskih mesecih leta 2014 izvajali anketo, s katero smo jih povprašali tudi po nekaterih drugih značilnostih njihovega življenja. Anketo je izpolnilo skupaj 129 obiskovalcev in obiskovalk. Ker je bilo med njimi 81% moških in le 19% žensk, uporabljamo le besedo obiskovalci v moškem spolu, vseeno pa se ta beseda nanaša na oba spola. V prvem prispevku (objavljenem v prejšnji številki Kraljev ulice) smo opisali, kdo so bili anketirani po spolu, starosti, delovni dobi, vključenosti v prodajo časopisa in življenjskih izkušnjah z nekaterimi institucijami. Tokrat si pogledjmo, kje spijo in bivajo in kakšni so viri njihovih prihodkov. Že v prejšnjem prispevku smo omenili, da se je le 75% anketiranih prepoznalo kot osebe, ki so brezdomne, ali ki so nekoč bile brezdomne, pa zdaj niso več. Prvih je bilo 50% vseh, drugih pa 25%. Preostalih 25% pa je menilo, da doslej še niso bili brezdomni. Vprašali smo jih, kje so prespali zadnjo noč pred anketiranjem. Spodnja tabela kaže, koliko odstotkov jih je prespalo zadnjo noč v kateri od oblik nastanitve oz. prenočišča:

Kje so prespali zadnjo noč? Odgovori so izraženi v %.	Moški	Ženske	Skupaj
V zavetišču	14	4	12
Zunaj (v kaki kleti, zapuščeni hiši, podhođu, v vagonu, na klopici, na cesti, v parku, pod mostom ...)	14	17	15
Pri starših	9	8	9
Pri prijateljih, znancih ali sorodnikih	7	8	7
Pri partnerju ali partnerici	2	4	2
V samskem domu ali nastanitvenem centru	15	0	13
V drugje najeti sobi ali stanovanju	29	38	31
V lastnem (lastniškem) stanovanju	5	17	7
Kje drugje	6	4	6
Skupaj	100	100	100

Tabela pokaže, da jih je največ (več kot ena tretjina vseh) prejšnjo noč preživel v najeti sobi ali stanovanju, naslednja največja skupina pa je že tista, ki je noč preživel nekje zunaj, na cesti, v parku in podobno. Tem moramo prišteti še kakega od tistih, ki so odgovorili, da so prespali nekje drugje, npr. »kjer koli«, »na železniški postaji«, »na policijski postaji« ali »v bolnici«. To pomeni, da med 15 in 20% skupine anketiranih prejšnjo noč ni imelo urejenega in varnega prenočišča. Seveda pa gotovo tudi še kdo iz kake druge skupine odgovorov (npr. »pri prijateljih ali znancih«) s tem morda ni imel varnega prenočevanja. Glede razlik med spoloma najbolj v oči bodejo tri razlike: da je veliko

manjši odstotek žensk kot moških prespalo v zavetišču oz. samskem domu ali nastanitvenem centru. To verjetno pomeni, da sta ti dve obliki nastanitve oz. prenočevanja bolj primerni in dostopni (verjetno tudi varni) za moške kot za ženske, ki imajo zaradi tega na izbiro manj možnosti za preživetje noči. Po drugi strani pa je večji del žensk preživel zadnjo noč v najeti sobi/stanovanju ali lastnem stanovanju. Če povežemo podatke o spolu s podatki o tem, ali se oseba ima za brezdomno, spet najdemo velike razlike med spoloma. Medtem ko se je le 21% od anketiranih moških opredelilo, kot da niso brezdomni, se je tako opredelilo 38% žensk. Hkrati so to osebe, ki bolj pogosto bivajo v najetih sobah ali lastnih stanovanjih, a vseeno obiskujejo dnevni center Kraljev ulice.

O tem, kje so osebe preživljale noči oz. prespale, smo jih povprašali še z enim vprašanjem, ki se je nanašalo na zadnji mesec oz. zadnjih 30 dni. Pri tem smo namreč izhajali iz domneve, da je možno, da ljudje tekom enega meseca menjajo več različnih oblik nastanitve oz. prostorov, kjer preživijo noči. Zato nas je zanimalo, kje vse so preživeli zadnjih 30 noči. Spodnja tabela kaže, koliko anketiranih je vsaj kako noč preživel v posamezni od oblik in koliko oseb je v tej obliki preživel vse noči zadnjega meseca.

Kje so prespali zadnjih 30 noči?	Koliko % anketiranih je tu preživel vsaj eno noč?	Koliko % anketiranih je tu preživel vse noči zadnjega meseca?
V zavetišču	17	10
Zunaj (v kaki kleti, zapuščeni hiši, v vagonu, na klopici, na cesti, v parku, pod mostom ...)	24	15
Pri starših	18	8
Pri prijateljih, znancih ali sorodnikih	16	4
Pri partnerju ali partnerici	5	3
V samskem domu ali nastanitvenem centru	16	15
V drugje najeti sobi ali stanovanju	41	31
V lastnem (lastniškem) stanovanju	7	6
Kje drugje	11	8

Analiza odgovorov je pokazala, da velika večina ljudi preživi vse ali skoraj vse noči meseca v istem tipu prenočišča in da jih je le malo takih, ki tekom meseca menjajo več oblik nočne namestitve. Takih je še največ med tistimi, ki so napisali, da so preživeli noči kje drugje. Ko primerjamo obe tabeli, lahko najdemo naslednje zanimivosti: čeprav je zadnjo noč prespalo zunaj le 14% anketiranih (anketa je bila izvajana v januarju!), pa jih je bilo kar 24% takih, ki so zunaj preživeli vsaj kako noč v zadnjem mesecu. Večino noči zadnjega meseca pa jih je zunaj preživel 15% vseh, h katerim je treba dodati še nekaj % tistih, ki so odgovorili »Kje drugje«. In drugič, čeprav jih je le 31% takih, ki so vse

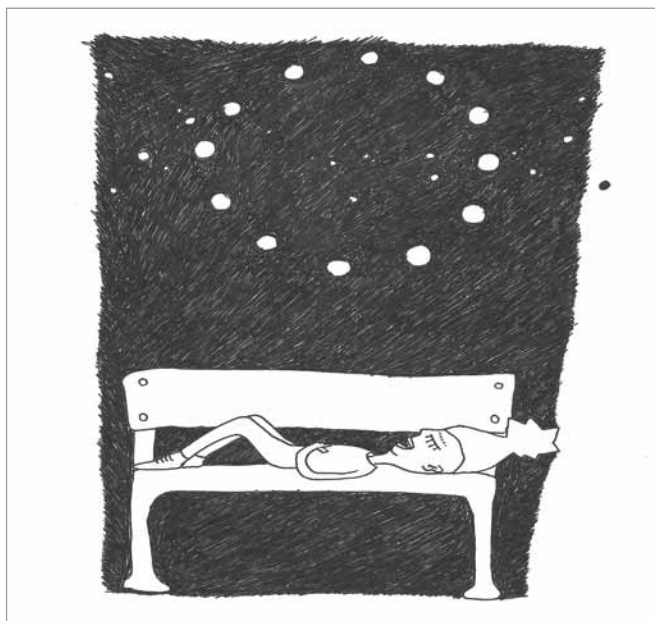
noči prespali v najeti sobi ali stanovanju, pa jih je 41% takih, ki so v taki obliki preživel vsaj kako noč zadnjega meseca. Ta podatek kaže na mobilnost oseb oz. na nestabilnost njihovih prostorov za spanje, to je na dejstvo, da nimajo varnega in stalno dostopnega mesta za preživetje noči. Ti podatki so kar zaskrbljujoči, še posebej ob dejstvu, da so pridobljeni iz odgovorov skupine oseb, med katerimi se jih ima le 75 % za brezdomne. Še zadnje vprašanje je spraševalo po virih dohodkov.

Ali je v zadnjih treh mesecih oseba dobivala denar iz naslednjega vira (v odstotkih):	Moški	Ženske	Skupaj
Socialna podpora – denarna socialna pomoč	71	65	70
Sposojal sem si denar	42	27	38
Delo na črno	22	4	18
Zaposlitev, delovno razmerje	10	9	10
Invalidska pokojnina	7	18	9
Pokojnina	6	0	5
Javna dela, program usposabljanja	3	9	5
Kak drug vir	44	52	46

Podatki v tabeli pokažejo, da je najpogostejši vir prihodkov socialna podpora oz. denarna socialna pomoč. Že drugi najpogostejše omenjeni vir pa je »nekaj drugega«, kar nakazuje na to, da smo v tem pogledu v anketi pozabili dodati kake pomembne možnosti odgovorov. Pač pa smo anketiranim dopustili možnost, da sami navedejo te druge vire prihodkov. Ti so bili:

- prodajanje Kraljev ulice – 40-krat;
- beračenje – 3-krat;
- po 2-krat: darila družine ali staršev, nadomestilo za brezposelnost ter nadomestila iz programov Zavoda za zaposlovanje;
- ter po enkrat še: brezplačni paketi s prehrano, ilegalni posli, pisanje za Kralje ulice, otroški dodatki ter »znajdem se«.

Iz teh odgovorov lahko sklepamo, da je prodajanje časopisa Kralji ulice za anketirano skupino ljudi kar drugi najpogostejši vir prihodkov, takoj za denarno socialno pomočjo.

Damjan Majkic

V zgornji tabeli je po pogostosti tretji najpogostejši vir prihodkov izposojanje denarja. To seveda ni pravi vir, ker je treba denar vrniti, ampak je samo posebna oblika tega, kako lahko človek brez dovolj sredstev preživi slabše dneve, nato pa v boljših dnevih denar vrača. Pomemben vir za skoraj eno petino anketiranih je še delo na črno. Odgovori razločno kažejo na težko materialno situacijo anketiranih ter na potrebo po zanašanju na mnoštvo virov, ki pa so pretežno vsi negotovi, nestalni in pomanjkljivi.

Razlike med moškimi in ženskami najdemo predvsem pri delu na črno in izposojanju denarja, kjer so moški v izraziti prednosti, medtem ko so ženske v mali prednosti pri invalidskih pokojninah in javnih delih ter programih usposabljanja.

V naslednji številki Kraljev ulice bomo v tretjem delu prikazali odgovore v zvezi z zdravstvenim stanjem anketiranih oseb.

Bojan Dekleva

ZGODBA O ..., 19. DEL

Kot sem omenil že v prejšnjih nadaljevanjih, seže dober glas v deveto vas in celo dlje. Tako so prihajali do Don Pierina z vsega sveta. Leta 1988 je podpisal pogodbo s tajsko vlado za center Lamsai, kamor naj bi bilo sprejetih 120 brezdomnih otrok, večinoma marginaliziranih, s problemi z drogo in siromaštvom.

Pa ni ostalo le pri tem centru. In ne le pri tej skupinici otrok. Danes jih je v tajskih centrih čez 400 takih, ki si želijo življenja. Don Pierino je okupiral Azijo, česar si najbrž na začetku svoje poti ni niti predstavljaj. Si lahko predstavljate male otroke, stare približno pet let, ki nimajo strehe nad glavo, staršev, možnosti preživetja? Narkomanski župnik jim je to dal.

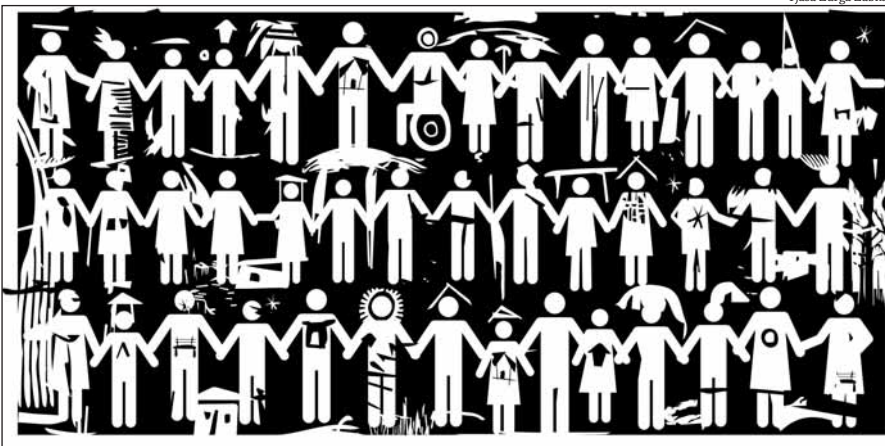
Ne bom pozabil njegove zgodbe, o tem kako je od matere odkupil dojenčka za 100 dolarjev. Sama ga ni mogla živeti, pa saj ni mogla niti

sebe. Otroka je potem krstil na krščanski način. Zakaj pa ne, saj je postal njegov sin. In Tajci? V Italiji sem se srečeval z njimi, po centrih jih je bilo ogromno. Celotoporniški pazniki iz Tajske so hodili v Italijo na

delavnice, da bi se naučili, kako naj se v zaporih obnašajo do narkomanov. Več kot pohvale vredno.

Taubi

Tjaša Žurga Žabkar

PUNCE NA METRE

Zgodilo se je v devetdesetih letih po štetju gospodovem, ravno osemnajst let sem dopolnil. Od ranega jutra do pozne noči sem se zabaval, z deklinami pijančeval in se njihovim čarom uklanjal. »Žena« je tačas doma »predla« in me venomer čakala, bila je lepa in pametna, vendar zaljubljena. Kakšen bogatin bi ji v zameno za ljubezen nemudoma stekleno hišo postavil, jo odel v najlepšo svilo in ji dvoril. Sam sem njeno ljubezen jemal kot samoumevno, vedel sem, da me ljubi, in nisem bil zgleden mož. Ko sem z bedom koncertiral, je bilo okoli mene vse preveč skušnjave. Ne pravimo brez razloga sex & drugs & rock'n'roll. Vse troje se je nezdravo mešalo in me povsem prevzelo. »Ej, fant, kje si imel pamet?« se dandanes dostikrat vprašam. Leta sem zapravljal, zdravje uničeval in mnogo žalosti povzročil. Življenje je bilo preveč privlačno. Vsi, ki mislite, da živite dolgočasno, ne veste, kako ste srečni. Takoj bi zamenjal z vami. Zmotno sem bil prepričan, kako kul je biti v centru dogajanja. Takrat sem imel štiri dobre prijateljice, friends with benefits (prijateljice z ugodnostmi). Ko nisem bil s svojo punco, sem veliko časa preživel z njimi, v šoli in izven nje, žural na polno, trava in seks. Ni me veselilo biti ves dan zaprt v sobi in se učiti, raje sem užival svež zrak, se potepal in zabaval. Na križarskih pohodih sem brez težav lepe ribe ulovil, prelepe mladike podiral, jih pred tem gojil in negoval. Ne vem, deklina so se mi brez težav prepuščale in temu se nisem hotel odreči. Podivjani hormoni so mi zameglili razum in na punco sem vse manj mislil. Toda teta vest mi ni dala miru. Težko sem ženo v oči pogledal, v srcu me je stiskalo in v glavi mi je odzvanjala misel na nezvestobo, na bolečino, ki bi ji jo prizadejal, če bi vedela, kaj se dogaja. Kaj poreče, če izve, da se v drugi postelji klatim, nemarnež? Nisem bil zloben človek, bil sem mlad, in ko sem pogledal okoli sebe, sem – do koder je segalo oko – videl le meso. Ko si lačen in je miza polna, se gostiš. Le sin nebeškega kralja je brez greha, pravijo. Kako bi se jaz siromak potem zadržal? Vendar me je grizel čas, ki sem ga preživel s punco. Vsaka noč je bila občutek krivde in vsako jutro trepetanje pred sončnim vzhodom. Po daljšem razmisleku sem se vendarle odločil končati vezo z njo in pretrgati negotovost, ki me je dušila. Vsakokrat,

Tjaša Žurga Žabkar

ko je zazvonil telefon, me je skrbelo, da je izvedela za moje podvige. Križar, poln greha, prestrašen, na sprehodu s punco. Kaj če srečava katero od deklin, ki se ne bo znala zadržati, lahko bi se tudi zagovorila. Nikoli nisem na glas razglašal, da imam punco. Dekleta seks jemljejo popolnoma drugače od moških. V kasnejši vezi, ko sem bil močno zaljubljen, sem večkrat razmišljal o nezvestobi. Ponavadi je tako, da ko vara moški, gre le za meseno poželenje, ki mine s sončnim vzhodom. Ko vara ženska, pa so velikokrat vmes čustva, ki po zanosu poželenja ne minejo. Kakor koli, z dekletom sva se pogovorila in rekel sem ji, da bi rad končal najino vezo. Najino kraljestvo je razpadlo, vsak sva šla svojo pot, tako sem vsaj mislil. Nekaj dni za tem pa je na mojih vratih pozvonilo. Ko sem odprl vrata, me je razburjen čakal policist, na obrazu so se mu od skrbi jasno izrisale gube. »Pojdite z nami,« mi je dejal. Po poti mi je razložil, kaj se dogaja. Na vrhu stolpnice, v kateri živi, je stala moja bivša punca in grozila s samomorom. Tedaj mi je postalo jasno, zakaj mi je ob slovesu podarila kaseto, ki jo je sama posnela. Na njej je bila le ena pesem, ki se je vseskozi ponavljala in to mi je bilo všeč, moram priznati. Devetdeset minut pesmi, ki gre takole »You better stop, stop, before you gonna break my heart ...«. Mladoletna misel na beli pajčolan, na venček poljskih rož se je izpela in dekle je to preresno vzelo. Strah me je bilo, nisem vedel, kaj naj ji rečem. Policisti so me poučili, naj ji obljubim vse in naj se ji dobrikam, kakor vem in znam. Prestrašenega so me pripeljali na vrh

stolpnice, štirinajst nadstropij je imela, vsekakor ni bila nizka, in tisti moment se mi je zdela še dvakrat višja. Ona je v solzah stala na robu in hlipajoč grozila, da bo skočila v smrt. To je čuden občutek. Ves prestrašen si, čutiš ogromno odgovornost, a obenem se iz ozadja priplazi nečimrnost, čeprav nimaš časa za to. Kot v filmu dva glavna junaka odigrata svoji vlogi. Ona igra nesrečno zaljubljeno dekle, pripravljeno skočiti v smrt, in ti igraš ljubimca, ki je storil napako, ter ji izpoveš svojo ljubezen. Po odigrani sceni sledi srečen konec, ki traja le do konca filma. Večkrat sem premišljeval o tem, ali je dejansko nameravala skočiti. Ker sem z njo preživel samo še tisti večer in je nikoli več nisem slišal, mislim, da ni mislila resno, drugače bi kaj takega ponovila. Mislim, da je ugotovila, da z menoj samo izgublja čas, in me prebolela. Večkrat mislim na punce, ki jih nisem znal ceniti. Če bi jih bilo manj, bi stvari zagotovo videl bolj jasne. Skoraj dve desetletji zatem sem sam izkusil isto. S punco, ki sem jo ljubil, sem zadnjih pet od dvanajstih let le izgubljal čas in še kaj drugega. Menda sem si to zaslužil, karma je prasica. Danes znam ceniti ženske, jim biti zvest in jih spoštovati. Vse lepote sveta, ki se krčevito oklepajo odeje v svetu, ki umira s sončnim vzhodom, niso kos tisti pravi, edini. Moram priznati, punce na metre in dekleta iz steklenice so zabavne in mamljive, toda treba se je vprašati, kaj je na kocki in ali smo to pripravljeni izgubiti. In potem je bilo ...

TATU ZGODBA

Tetovaže so nastale v jugoslovanski vojski leta 1970. To so bili časi skupin Bijelo dugme in Teška industrializacija. Člani omenjenih skupin so bili navdih za moje tetovaže. Narisali so mi jih kolegi iz vojske.

Hitri

foto: Nona

foto: Nona

foto: Nona

Prežvečenost

Čisto tiho,
čisto mirno
in konec.

Prodan verz zveni udarno.

To je moja najdražja pesem.

Karmiss

NAROD SI BO SODBO PISAL SAM.
RAZEN ČE NE BO RAZVELJAVLJENA.

N2

ČE NIKOLI NE POKAŽEŠ SVOJIH BARV, TUDI DRUGI LJUDJE OSTANEJO ČRNO-BELI.

JURIJ KUNAVER

BERGAMSKA DEKLARACIJA

Od začetka strategije Evropa 2020 revščina narašča. Danes živi v Evropski uniji (EU) 6 milijonov ljudi več v revščini in socialni izključenosti kot leta 2010, ko je Evropska komisija sprejela strategijo Evropa 2020. EU se je tako še oddaljila od cilja, ki si ga je zadala v letu 2010, da bo 20 milijonov ljudi potegnila iz revščine. Naraščanje revščine je v večini držav članic EU pripeljalo tudi do dramatičnega dviga brezdomstva in števila ljudi, ki jim grozi deložacija.

Brezdomstvo je pereč socialni izziv po vsej EU. Ljudem onemogoča dostop do temeljnih pravic in povzroča velike družbene stroške. V okviru svojih prizadevanj za boj proti revščini in socialni izključenosti ima EU pomembno vlogo pri podpori državam članicam, da razvijejo in vzdržujejo strategije boja proti brezdomstvu.

FEANTSA* je na svoji letni konferenci 2014, z naslovom »Soočanje z brezdomstvom v EU«, ki je potekala v Bergamu v Italiji, zbrala okoli 450 strokovnjakov in aktivistov na področju brezdomstva. Udeleženci konference so razpravljali o široki paleti izzivov v boju proti brezdomstvu na evropski ravni in širše, kakor tudi o rešitvah za brezdomstvo, ki že obstajajo, ter o novih in inovativnih pristopih. Z novo Evropsko komisijo in Evropskim parlamentom je Evropska unija na prelomnici. Na svojem nedavnem uvodnem zaslišanju je novoizvoljena komisarka za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje Marianne Thyssen dejala, da je brezdomstvo zanjo prioriteta. FEANTSA pozdravlja priznanje pomembnosti obravnave brezdomstva.

FEANTSA zato opozarja na nujnost problematike in poziva EU in njene države članice, da začnejo izvajati inovativne in bolj učinkovite pristope v boju proti brezdomstvu:

1. EU in države članice morajo oblikovati celovite akcijske načrte in vseh ravneh politike za spopadanje s porastom brezdomstva in deložacij.
2. EU in države članice se morajo spopasti z naraščajočim deležem EU-migrantov med ljudmi, ki so brezdomni. Ob ohranitvi pravice do svobodnega gibanja državljanov EU se mora migracijska politika prenoviti za zagotavljanje večje varnosti za državljane EU, ki so se preselili v druge države članice.
3. EU in države članice morajo sprejeti dejstvo, da revščina in brezdomstvo nista izbiri življenjskega stila in da ljudje ne bi smeli biti kaznovani ali kriminalizirani zaradi pomanjkanja, v katerem živijo.
4. V stanovanjski politiki mora biti več podpore za brezdomne in tiste, ki jim grozi deložacija – vključno z uporabo shem za preprečevanje deložacij in dostopa do stanovanj, na primer preko preverjenega programa »Najprej stanovanje!«, kar je ključno za zmanjševanje brezdomstva.
5. EU – preko Eurostata – in države članice morajo zbirati podatke o brezdomstvu z namenom obveščanja o učinkovitih brezdomnih strategijah.
6. EU in države članice morajo upoštevati razsežnosti brezdomstva, ki temeljijo na pravu in na človekovih pravicah.
7. EU in države članice morajo izkoristiti strukturne sklade v prizadevanjih za boj proti brezdomstvu.

Bergamo, 24. 10. 2014

* FEANTSA je evropska nevladna organizacija (zveza nacionalnih organizacij) za preprečevanje in zmanjševanje revščine in socialne izključenosti ljudi, ki so ogroženi ali živijo v brezdomstvu.

Slišanje glasov:

SIMPTOM DUŠEVNE BOLEZNI ALI ZRCALO NAŠIH ODNOSOV?

Ko s kom govorim o slišanju glasov, ta običajno postane radoveden. A zraven začutim tudi nekaj strahu. Kako to, da je pojem slišanje glasov ovit v strah?

Če v brskalnik Google vtipkam »slišanje glasov«, se mi prikažejo večinoma prispevki, ki govorijo o shizofreniji. Po teh prispevkih sodeč je slišanje glasov eden izmed simptomov duševne bolezni, kot je npr. shizofrenija. Če nadalje vtipkam v Google iskalnik »shizofrenija«, se najprej pojavi prispevek Wikipedije, nato pa nekaj forumov in internetne strani različnih psihiatričnih bolnišnic ter farmacevtskih korporacij. Nazadnje sem pojem slišanje glasov slišala v poročilih po radiu, kjer so poročali o razpletu nedavnega dogodka – o streljanju v Litiji. Poročali so, da je storilec priprt na psihiatričnem oddelku, saj je povedal, da je samo ubogal svoje glasove. Torej naj bi bilo slišanje glasov (glede na brskanje na internetu in njegovo omenjanje v medijih) najverjetneje povezano z duševno boleznijo. Psihiatrični pristop o slišanju glasov govori večinoma kot o simptomu bolezni, ki nima posebnega smisla – razen da je simptom. Beseda bolezen pa je v SSKJ razložena kot »motnja v delovanju organizma«. Bolezen se lahko prenaša in je lahko različnih vrst: nalezljiva, dedna ... Lahko ozdraviš, jo premagaš – lahko pa tudi ne. Bolezen je torej nekaj, kar je izven nas, nekaj, na kar običajno ne moremo sami vplivati. In ko zbolimo, je strokovnjak za to zdravnik, ki zdravi. Pacient je tisti, ki prejema strokovno zdravstveno oskrbo. Duševna bolezen pa je take vrste bolezen, za katero se ne ve, kakšen je njen izvor. Če imaš vnetno bolezen z vročino, npr. gripo, je to

razvidno v krvni sliki. Če imaš zlom kosti, je to vidno s pomočjo rentgenske slike ... Tako imenovana duševna bolezen pa nima znanega in nedvoumnega fiziološkega izvora oziroma ni dokazljiva s telesnimi preiskavami, pa najsi bodo še tako natančne. V zadnjem času pospešeno opazujejo in preučujejo možgane in iščejo odstopanja nevro-fizioloških značilnosti možganov bolnih oseb od zdravih, vendar take raziskave niso pripeljale do prepričljivih rezultatov. Kako to?

Ljudje smo kompleksna bitja. Nismo še odkrili vseh skrivnosti življenja in okolja, v katerem živimo. Te skrivnosti odkrivamo postopoma, po majhnih korakih dodajamo odgovore na vprašanja v neskončen mozaik neznanega. Odgovori pogosto porajajo nova vprašanja in tako živimo v nedovršenem, odprtem, nikoli dokončno poznanem svetu. Okoli nas je še veliko nepoznanega. In ne samo okoli nas. Tudi sami sebi smo dokaj nepoznani.

Slišanje glasov je eden izmed takšnih pojavov, ki ga le malo poznamo in okoli katerega lahko nastane tančica strahu, stigme, tabuja ... Mediji o tem pojavu poročajo pretežno na način, ki slišanje glasov predstavlja kot nekaj slabega, bolezenskega in strah vzbujajočega. Le redko pa na način, ki bi slišanje glasov predstavljal kot nekaj pozitivnega ali povsem običajnega.

Kaj pa najdem, če v iskalnik Google vtipkam angleško besedno zvezo »hearing voices«? Prvi prispevek je podoben kot pri iskanju v slovenščini – o slišanju glasov govori kot o simptomu shizofrenije. A takoj za prvim sledi drugačnih pet prispevkov! To so strani

organizacij, ki združujejo pretežno ljudi, ki slišijo glasove, torej »slušatelje«, prvoosebne strokovnjake za slišanje glasov. Skupaj z drugimi strokovnjaki, psihiatri, psihologi, psihoterapevti, socialnimi delavci ... širijo misel, da je slišanje glasov resnično, da je po svoji vsebini smiselno in da ni znak bolezni – prej smiselni odziv na težke življenjske dogodke! Na mnogih od teh strani pišejo, da cilj teh organizacij in dela z ljudmi, ki slišijo glasove, ni ozdravitev (saj to ni bolezen) ampak okrevanje.

Okrevanje pa velikokrat pomeni naučiti se živeti z glasovi – vzpostaviti in negovati tak odnos z glasovi, da bo življenje z njimi znosno in obvladljivo. Tak pristop pripisuje in daje moč za spremembe ter nadzor v roke posamezniku z izkušnjo slišanja glasov. Pri učenju vzpostavitve nadzora ima oseba seveda podporo različnih strokovnjakov, ki z njim ali z njo sodelujejo, a hkrati je posameznik tudi sam prvoosebni strokovnjak. To pomeni, da sta si strokovnjak in oseba, ki sliši glasove, v bolj enakovrednem položaju. Posameznik tu ni pasivno bitje, pacient, ki brezpogojno uboga glasove, zdravnika in ljudi okoli sebe. Prej je zamišljen kot aktiven, kot tisti, ki dopušča nasvete, podporo, glasove – a se sam odloča, kako in kaj bo z njimi. Slišati glasove (in nasvete drugih) še ne pomeni ubogati. Koncept bolezni in s tem povezana vloga pacienta postavi izkušnjo izven človeka in ga naredi za nevednega. Posameznika postavi v neenakovreden odnos do strokovnjaka. Zdi se, da smo bili tekom svojega odrasčanja vsi podobno obravnavani v raznih institucijah izobraževanja in vzgoje. Kot da smo prazne posode, v katere bo nekdo drug, ki vse ve, nalil znanja in »pravih« pogledov. Navadijo nas poslušati in ubogati. Izhajajo iz predpostavke, da smo učenci pasivna bitja, ki nas bo nekdo drug, učitelj, naučil vsega, kar je potrebno za življenje na tem svetu. Kot da nekdo popolnoma ve, kakšen je ta svet.

Torej, da je že svet popolnoma odkrit in razkrit! A v resnici ni tako. Svet je odkrit le toliko, kolikor smo ga pripravljeni spoznavati. Kolikor smo ga pripravljeni raziskovati in ga dojemati kot nekaj še neraziskanega, skrivnostnega ... Kolikor smo pripravljeni na strah, ki je vedno prisoten pri odkrivanju nečesa nepoznanega. In kolikor smo kot sopotnika strahu pripravljeni sprejeti zaupanje. Ne nazadnje v to, da je naša lastna izkušnja resnična in smiselna. In da je tisti, ki sliši glasove, prvoosebni strokovnjak. Vsak od nas je prvoosebni strokovnjak, saj vsak od nas živi življenje, ki se razlikuje od življenja drugih. In to svojo strokovnost v večji in manjši meri neguje v odnosih. Tudi v odnosih s svojimi glasovi. Samo slišanje glasov po izkušnjah in mnenju mnogih ljudi ni problem. Problem je odnos do tega pojava na ravni posameznika in širše družbe. Raziskovalci iz Stanforda (<http://news.stanford.edu/news/2014/july/voices-culture-luhrmann-071614.html>) so npr. ugotovili, da je vsebina glasov drugačna v zahodnem svetu kot v afriško-indijskem. Glasovi v ZDA in Evropi so večinoma kritični, nesramni, nasilni... Glasovi na območju Afrike in Indije so podporni, spodbujajoči in pomirjajoči. In kakšen odnos imamo (v tem primeru s svojimi glasovi), je v veliki meri zrcalo odnosov, ki smo jih bili deležni tekom življenja.

Bralce in bralke vabimo, da z nami delite svoje izkušnje s slišanjem glasov. Pošljite jih lahko na naslov slisanjeglasov@gmail.com ali na poštni naslov: Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana, z dopisom »slišanje glasov«. Če se boste s tem strinjali, bomo vaša mnenja in izkušnje z glasovi objavili v tej rubriki.

Lara Brglez

KULTURA SMRTI

Ja, prišli smo v februar. Bravo – mesec kulturnega praznika. Pa se sploh zavedamo tega?! Smo edinstvena država, ki ustvari praznik na datum smrti velikega Prešerna. Če se on ne obrača v grobu?! Ali pa ... kulturniki, po smrti vas bomo slavili, dokler pa živite, pa ... kurc vas gleda. Je to mogoče pregroba izjava? Po lastnih izkušnjah vem in čutim, da ni.

Spomnim se, da sem enkrat zapisal: »Briga me za slavo in denar – mene zanima le denar.« Pa ne bi rad postal bogataš, kot so tajkuni. Potrebujem le toliko, da bi šel brez strahu spat in bil brez skrbi, kaj bom jutri jedel. Je to preveč? Kako in zakaj je umrl Cankar? Kje sta umrla Kette in Murn? Danes se že v osnovni šoli dudlajo o moderni. Kaj pa, ko je moderna še živel? Popularen boš šele, ko boš umrl. Zombiji, kje ste?! Vrnite se naši umetniki iz Parnasa in pokažite nam pot. Danes očitno polagamo na oltar le politikom, ekonomistom in tajkunom. Kaj nam bodo pesniki?

Poznate morda Tomaža Šalamuna? Umrl je konec lanskega leta. Predaval je kot univerzitetni profesor v Ameriki. Izdal je kup pesniških zbirk. Kaj pa v Sloveniji?! Dobro, nekaj nagrad, nekaj kosov kruha in potem hvala za sodelovanje in adijo.

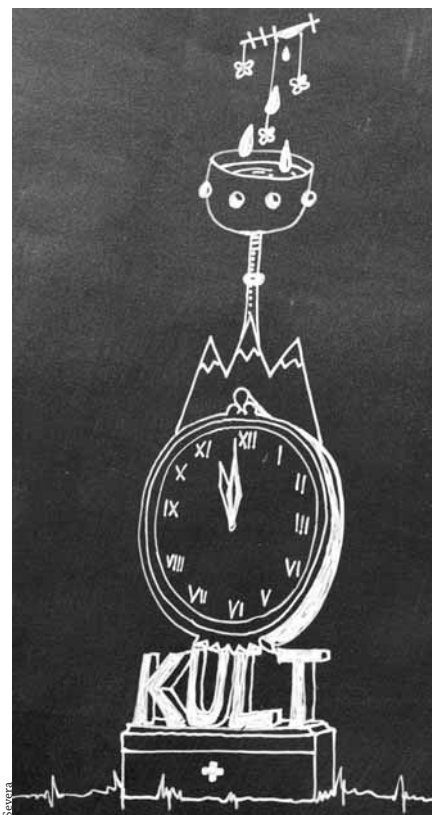
Aja, kaj pa Vitomil Zupan?! Veliki pisec, zapornik (zakaj že?). Vendar nikoli ni bil pri koritu. Slovenski Francois Villon?! Nehajte no! Kdor se ni strinjal s politikom, je oplel. Zakaj že?! Kulturni praznik. Za koga? Boste pred Prešernovim spomenikom slavili njegovo smrt in istočasno prepevali Zdravljico?! Ja, mislim, da bi bila najboljša Predinova verzija. Saj smo tako ali tako mlada in moderna država, ne?

Ne ga srat, ker smo s kulturnim praznikom že tako posrali sami sebe. Bog nam daj zdravje. Umetniki! Pozabimo na to skorumpirano državo. Nehajmo ustvarjati, saj nas, žive, tako nihče ne upošteva. Dajmo raje napisati več erotičnih zgodb in posnemimo čim več porno filmov – s tem bomo uspeli, se meni zdi. Dajmo si duška na starorimski način – kruha in iger. Kruh naj bo plesniv, igre pa zabavne. Prešeren, na zdravje! Kulturni praznik pa naj se preseli na pokopališče.

Eppur si muove!

P. S.

Ne pozabimo še nečesa. Za kulturnike spet uvedimo člen 133. Naj nas cenzurirajo. Naj nas likvidirajo, da bomo potem postali znani in popularni. Da čim prej odidemo na Parnas in nazdravimo z že pokojnimi umetniki.

Prešeren, upam, da imaš tam gor štefan vina tudi zame.

Taubi

NEK AJ

cestnih

O IZVORU

Kača se vije
kot drobna igrača in
vse se kotali od svetosti.

Odmrznjeno obstanem.
Malo mi manjka radost,
ko se sladkam z ostanki
greha.

Čakam na zmago, ki ni
nikoli prišla.

Zmaju se vsili AMEN.
Krave in kokoši pa umolknejo.

Še sreča, da ni nedelja.

Karmiss

BITJE SEM

Nisem ženska,
bitje sem,
bitje z odtekajočo krvjo.
Plus sem
in minus
in krog
obešenec in pravičnik
nežnih rok
močnih obrvi
in dolgih las
puščavnik in politik.
Bitje sem,
bitje z odtekajočo krvjo.

Sandra

KOT VSI

Joj, kolk mam jaz super idejo.
Nej me majo za človeka. Pa tudi če
sem reven pa bolan pa star, še zmeraj
imam človeško glavo, pa noge pa roke
pa rit pa popek, glih tko kot taprau-
človk.

Imam želje, spomine in žep. V žepu
je marsikaj, čeprav je prazen. Imam
namreč več žepov, prazne in polne.
Joj, gospa, a mi daste mal drobiža, k
mam čist prazen žep.

Ja, gospod, pa pogledajte v drug žep, sej
vam dva po sto EUR ven gledata.
To je res, ampak drobiža pa nimam.

Kavica

OSJE GNEZDO

Za božjo voljo,
kuhanček je zdravilo
za mrzle noge, zmrznjen nos
in vijoličaste prste, pravi sladki greh.
Stala je popolna,
fentana dušica prepeva,
objema drevesa v mrzlih nočeh.

Na vsa vprašanja
ima odgovor,
le pri enem zmrzne,
knedel v grlu jo duši.
Kri bo tekla v potokih,
mi reče,
jok in stok in bog pomagaj,
boš slišal,
če kdo bo spraševal po mojem domu,
če kdo bo drezal v osje gnezdo,
v rano, ki boli.

Katarina Kalaba

MILKY WAY, 1. DEL

Da ne bo pomote, z naslovom ne
mislim na snack bar čokoladico,
ampak na Rimsko cesto, pa spet ne
na tisto v veselju, ampak na
ljubljsko-centraško, kjer sem
odraščal. Za navadnega turista ni nič
posebnega, razen da še konča s
plemenitim Napoleonovim
spomenikom in »zloglašnimi«
Križankami, vsaj takrat, ko je še bil
»novi rock«, seveda. Rojen sem
25. 5. 1977 na dan mladosti. Ta dan
je bil takrat nekaj posebnega, vsaj v
ex Jugi. Fotr je bil muzičar, mami pa
bancirka, pa še na dva leti starejšega

brata ne smem pozabit. Koki me
spomin ne vara, je imel fotr studio
doma, vedno je bilo živo in polno
ljudi, pa itak je vse po gandži dišalo.
Sosed je bil pokojni Nandi, ki je itak
imel vse od substanc. Z bratom sva
hodila na OŠ Majde Vrhovnik, top šit
šola, froci politikov in folka iz Rožne
– kešerjev. Likovička je bila *capo di
scuola*. Že zgodaj sem začel kazati
talent muzičarja. Glede na to, da je
imel fotr celo zbirko vinilk, sem hitro
začel tolči po piskrih s kuhalnicami
in bržkone sem začel hoditi en štuk
više, kjer je fotr snemal. Nikoli ne
bom pozabil pogleda na bobne in
instrumente in na bas bobnu – kicku
– je bila rumena nalepka Otroci
socializma. Kasneje sem izvedel, da je
bil član tudi brat Ramba Amadeusa,
Andrija. Pa še fotrov drugi bend (prvi
je bil Dekameroni) – Džejbi – je izdal
plato pri Jugotonu. Tako sem srkal
vase vse, kar sem videl in slišal. Kaj
kmalu, okoli šestega klasa recimo (za
letnice sem bolj slab, zato bom bolj
po filingu), sem začel hoditi v nižjo
glasbeno na Vegovi, in to na oddelek
za tolkala pri prof. Šurbeku. Majda
(OŠ) je šla, samo je bilo zaj... dosegati
iste uspehe, kot jih je buraz. On je bil
perfect. Pol se je pa počasi začelo
dogajati, fotr je še vedno hodil na
šiht v Iskro na ploščadi, jaz pa sem
imel čajt stikat po predalih. Že v
četrtem klasu sem našel pornjake.
Tereza Orlovski je bla, takrat
verjetno najboljš, al kva. In seveda
sem hitro naletu tudi na travco,
valda. Benkotova škatla nabita do
fula, da sem moral s šraufencigerjem
požokāt, da sem kaj ven dobil. In
tako se je začel rauchen. Kasneje
smo ustanovili prvi bend, imenoval
se je Socialproblem, in že nas je
imela šolska psihologinja na uču. Že
uhänčki so bili zanj znak, da smo
drugačni, in že je klicalā starce na
razgovore v šolo. Fotr nas je podpiru,
ampak starša od kitarista Martina
sta bila pa zdravnika in sta nas
enkrat presenetla na vaji in je bil cel
halo, ker je vse po travi dišal. Model
je moru takoj dam in čao Miki.
Ampak jaz sem vztraju, dokler nisem
dohu od fotra šamarčine, k sm v veži
napisu grafit Socialproblem. Nižjo
glasbeno sem furu OK, v Majdi je šlo
pa komsi komsa. Trojkice in vedno
več neopravičenih ur, ki smo ji
preživljali v Koprčani – mini casinu
– pa litrce so ble od sedmga klasa že
neki čis običajnega, da o jointih sploh

ne ... Potem je bil pa cajt za srednjo šolo. V glasbeni sem naredu sprejemceze srednjo, ampak sem moru še neko klasično šolo delat zraven, da bi se mi upoštevali mata, pa slova itd. Ker smo prvi fasal malo maturo, so me zafrknile točke pri slovi in tako nisem bil sprejet na viško gimnazijo, saj je fotr kot programer imel to željo. Spomnim se, da je čist znorel in je mami rekel, da imam do popoldneva čas, da sem nekam vpisan. Itak je šla vsa obupana čez na Aškerčevo pogledat, kjé je kej placa. In kemijska je bila na koncu tista, kjer so še sprejemali fazančke. Se pravi dve šoli, kar je že kr pritisk zame, in tako se nisem mogel spopasti s kar tremi vrstami kemije, plus še laboratorija, ampak glasbena je šla ... Na strojni je bil tudi Uroš Umek in z navezo buraza sta začela drkat po kompíh, jaz sem pa na Ganse padu in me je fotr za 16 roj. dan pelju v Budimpešto na štadion na koncert. Predskupini Soundgarden in Faith no more. Fotr me je očitno usmerjal na glasbena pota, medtem ko je brata v računalništvo. Fantje so kr hitr poštekali elektronsko sceno, itak smo mel Kraftwerke doma in so si omislili svoj studio. Na žalost mi je očetri mesece po koncertu umrl. R. I. P. Se nadaljuje.

Mare Paunovič

ANEKDOTE IZ PRODAJE

(PO)PRAZNIČNA

Tudi prodajalci Kraljev ulice in drugi brezdomni smo družabni ljudje, tako kot vsi drugi. Kljub temu se praznikov ne veselimo tako zelo kot ostali, ker imajo le redki med nami še družine, s katerimi bi praznovali, skupaj obedovali in se veselili. Poleg tega pa so prazniki za nas tudi finančno naporni, saj nimamo časopisa kje prodajati. Zato se moramo prej toliko bolj potruditi ali pa imeti srečo, da si nabereмо zaloge za nekaj dni vnaprej. Seveda se komu zna zgoditi, da dobi tudi kak bankovec, in se hvali s tem, vendar je to bolj izjema kot pravilo. Prodajalci večinoma stojimo in prijazno ter častno prodajamo svoj časopis (pred tem ga kupimo za 0,50 €)

skoraj cel dan in to v vsakem vremenu – v mrazu, snegu, dežju ali na zgočem soncu –, pa se ne pritožujemo. To je namreč naša začasna služba, zato me prizadene, kadar nas kdo ozmerja z lenuhi, delomrzneži, klošarji, pijanci in podobno. Vsak ima namreč svojo zgodbo in svoje razloge, da se je (večinoma ne po svoji krivdi) znašel v tovrstnem položaju. Človek dandanes pač ne more živeti brez denarja, službe pa ni lahko dobiti zaradi velike konkurence in svetovne finančne krize. Vsaj po mojem mnenju sta pri tem pomembna trud in vztrajnost, vendar moram, dokler ne dobim redne službe (kar bo z izkušnjami, pridobljenimi samo preko študentskega servisa, najbrž težko), nekaj delati in si zaslužiti za preživetje. Zato sem hvaležna društvu Kralji ulice, da nam pomaga izdajati časopis, da imamo tudi reveži lahko delo, ki se lahko primerja s katerim koli drugim, le pokojninske dobe in bolniške nimamo. Ponosna sem, da lahko prodajam časopis in mi ni treba prosjati. Lepe praznike vsem, pa čeprav z malce zamude.

Leah

PRAZNIČNO VZDUŠJE

Prva polovica veselega meseca decembra zame to leto žal ni bila taka, zato pa želim čim več srečnih trenutkov v vašem življenju. Kar se tiče prodaje, prodajam v prvi vrsti veliko manj, kot sem še pred kratkim. Se bom pa, tako vsaj čutim v sebi, popravil. Za prodajo Kraljev mora biti človek posebne vrste, sem namreč mnenja, da večina ljudi Kraljev ne bi mogla prodajati. V življenju obstajajo tako lepi kot težki trenutki in rad bi napisal, da je zdaj, ko ne živim takega življenja, kot bi si ga želel, tudi prodajati Kralje zame nekoliko težje. Nove stranke me sprašujejo, zakaj sem slabe volje in tako dalje. Človek se ob tem utruja, zraven pa še posluša probleme ljudi. Nositi vse to v sebi je veliko lažje, če si sam v redu. Drugače pa mi veliko pomeni pomagati drugim s poslušanjem, mnenji in tudi konkretno. Vsem želim lepo, ljubezni polno 2015!

Stripi

V TRGOVINI

Fina, urejena gospa, sicer stalna stranka v naši posredovalnici rabljenih predmetov Stara roba nova raba, si ogleduje bižuterijo in en lep prstan pospravi v svojo torbico, nato pa izbere verižico in jo prinese do

prodajnega pulta: »Tole bi, prosim.« »A samo tole?« jo vprašam. »Ja, samo tole, če ne bo predrago.« »No, potem pa vas prosim, da tisti prstan, ki ga imate v torbici, vrnete,« ji rečem. Gospa odpre torbico in mirno položi prstan na prodajni pult ter nemudoma zapusti posredovalnico. Komaj ji še uspej reči: »Hvala, nasvidenje!«

Jann

POMEMBNA JE OPRAVA

Med prazniki sem večidel prodajal napravljen v Božičkov kostim. Zdelo se mi je primerno glede na okoliščine, s tem pa sem razveselil tudi nemalo otrok. In seveda obratno. Poleg tega sem bil opremljen s sladkimi presenečenji (čokolado in bomboni) zanje. Prodaja se mi je precej obnesla, prodajal pa sem pred več različnimi trgovskimi centri. Najbolj me je razveselila deklica, stara kakih 5, 6 let, ki je že s parkirišča zaklicala: »Kako si, Božiček?« V največje veselje mi je bilo, da so starši k meni v nakup časopisa pošiljali kar svoje otroke in sem bil tako namesto namrgodenih obrazov in mrkih pogledov deležen otroške neposrednosti in prijaznosti. Sicer dolgočasni dnevi prodaje, ki se lahko precej vlečejo (in to dobro vemo ravno prodajalci našega časopisa), so mi v takem razpoloženju precej hitreje minili.

Robert M.

MOZART

Zadnjič sem prodajal Kralje v podhodu Cankarjevega doma, kjer eden izmed varnostnikov očitno ni imel nobenega dela, pa si je našel mene. Prepričati me je hotel, da med množico ljudi, ki čakajo na koncert, nimam kaj početi. To ni bilo točno (prodajal sem Kralje), saj sem očitno počel več kot on! V resnici sem si zelo želel iti na Mozartov koncert, vendar pa nisem imel dosti upanja, da bi zbral zadosti denarja za karto. Ko sem precej poklapan hotel oditi, je iz množice k meni stopila gospa in mi kratko malo odstopila karto. S tem mi je podarila prelep večer in še cel teden mi je bilo toplo pri srcu. Mozartova glasba! Gospa, če tole berete, zelo sem vam hvaležen.

D. J.

Dogodki:

SILVESTROVANJE Z BREZDOMCI 2015

Tudi letos smo prostovoljci Društva prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote pripravili tradicionalno, tokrat že 20. silvestrovanje za brezdomce. Praznovanje smo začeli ob 19.00, ko smo prostovoljci slavnostno sprejeli brezdomce v študentskem domu Vincencij na Taboru. Uradni program smo pričeli z blagoslovom nadškofa metropolita, g. Stanislava Zoreta, nato pa nas je pozdravil predstojnik lazaristov Slovenije, g. Pavle Novak. S svojim obiskom so nas tekom večera počastili tudi ljubljanski župan, g. Zoran Janković, ga. Danica Ošljaj z Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter predsednik države g. Borut Pahor, ki je z nami zapel tudi nekaj pesmi.

Praznovanja se je udeležilo nekaj več kot 160 brezdomcev in 38 prostovoljcev. Silvestrski večer smo popestrili s tombolo, s petjem in igranjem na harmoniko in seveda s silvestrsko večerjo. Skozi ves večer nas je spremljalo geslo »skupaj v boju za dobro«, ki smo ga otvorili takoj po večerji. V tem duhu smo podelili nagrade najbolj prizadevnim brezdomcem, ki so v preteklem letu sodelovali v različnih dejavnostih Dnevnega centra za brezdomce v Ljubljani, in si ogledali kratek film o tem, kaj vse smo skupaj naredili in preživeli v letu 2014.

foto: Katja Kovšca

foto: Katja Kovšca

Bilo nas je zelo veliko, a vseeno je večer potekal mirno, veselo in razigrano. Še posebej napeto smo pričakovali tombolo, pazljivo poslušali žreb števil in čakali dobitnika glavne nagrade – kolesa. Tega smo dobili šele proti 23. uri, ko je bila večina števil že izžrebana. Svoje znanje in razgledanost so brezdomci pokazali tudi pri kvizu, kjer so vprašanja prevetrila glavna področja znanja o športu, živalstvu ter tudi Guinnessovih rekordov. Zelo nas je navdušil tudi skeč dveh junakov iz znane risanke »A je to?«, ki sta nas s svojimi iznajdbami nasmejala do solz. Ob polnoči smo nazdravili s šampanjcem in si stisnili roke z iskrenimi željami, da bi bilo novo leto lepše in srečnejše ter polno blagoslova. Veselje in glasba sta nas spremljala še naprej, ko smo brezdomci in prostovoljci skupaj zaplesali ob ritmu znanih popevk.

V novem letu vam želimo prav to, kar smo si sami zadali za cilj: da bi se skupaj borili za dobro.

Tjaša Nemec

»PRAZNIČNE« STOJNICE POSREDOVALNICE RABLJENIH PREDMETOV

Zagrete gospe in gospodje, zaposleni oziroma socialni podjetniki čez zimo ne zmrzujemo. Se toplo oblečemo, zavijamo rokave (na dol seveda) in sem pa tja postavimo kakšno stojnico, ki nam jo velikodušno brezplačno odstopi LPT (javno podjetje Ljubljanska parkirišča in tržnice d.o.o.). V mesecu decembru smo dvakrat tedensko mimoidoče razveseljevali z božično-novoletno ponudbo na ljubljanski tržnici. Vsako prvo soboto v mesecu pa nas, če le ni snežnega meteža ali povodnji, najdete na Prešernovem trgu ob vznožju frančiškanske cerkve. Ker nam radodarne stranke nosite tudi predmete s starinsko vrednostjo (za kar se zelo priporočamo še za naprej) ob nedeljah obiskujemo tudi ljubljanski boljši trg. Ko boste presodili, da je čas, da kak predmet zapusti vaš dom, se spomnite na nas in nam ga prinesite. Če in ko pa se boste sprehajali po ulicah centra enega izmed najlepših evropskih mest, se ustavite na stojnici in si privoščite kaj uporabno lepega ali lepo uporabnega ...

Monika Cerar

foto: Luna Jurancić-Sribar

DEDEK MRAZ OBIŠČE OTROKE KRALJEV ULICE V DIJAŠKEM DOMU IVANA CANKARJA (DIC) 22. DECEMBRA 2014

V prijetni dvoranici DIC-a smo se zbrali na ponedeljkov prednovoletni večer. Uvodoma so nam študentke predšolske vzgoje s Pedagoške fakultete odigrale lutkovno predstavo Zverjasca. Veselje je bilo gledati, kako je mala miš podkurila vsem velikim in zobatim gozdnim živalim zaradi svoje domnevne povezave s strašno zverino, Zverjascem. Po predstavi nas je obiskal dedek Mraz, utrujen od dolge poti vse od Sibirije. Povedal nam je nekaj o svoji poti, posebej je izpostavil Koromandijo, kjer otroci žogice uporabljajo za žongliranje, tako kot tudi naš dedek Mraz. Darila sta mu pomagala deliti nadebudna pomočnica in pomočnik, Živa in Darjan, verjetno bodoča dedek in babica Mraz. Obdaril je le otroke, nekateri veliki otroci so ob tem ostali z žalostjo v srcih, dedek Mraz jih sicer pozna še iz preteklih časov, vseeno pa jih več ne obdari. Tako da,

foto: arhiv KU

otroci, uživajte otroške privilegije, dokler ste še na vrsti ... Veliki otroci pa, vsakdo mora enkrat odrasti ... ali kako? V prihodnjem letu si poleg obiska dedka

Mraza želimo več časa za druženje in ples!

Špela

UNION OLIMPIJA 2015

Letošnje koledarsko leto se je za Union Olimpijo začelo tako, kot se je končalo prejšnje; na žalost z dvema porazoma, kar nanese že 5. zaporedoma. Najprej je bilo v Stožicah, 3. 1. 2015, odigrano 16. kolo regionalne lige ABA, in to proti do sedaj še nepremagani ekipi tega tekmovanja, Crveni zvezdi. Čeprav je na koncu tekme na semaforju kazalo 81 : 91 v prid gostom, sama tekma ni pričala o takšni prevladi gostujoče ekipe, ravno nasprotno, Olimpija je večji del tekme vodila in narekovala ritem, v zadnjih izdihljajih pa nekoliko popustila in morala priznati premoč srbski ekipi, ko je končni žebelj v ljubljanski koš postavil prav bivši Zmaj in slovenski reprezentant Jaka Blažič s svojo edino zadeto trojko. Na drugačen razplet ni vplivalo niti to, da so Zmaji v nasprotnikov koš pospravili kar 12 metov z razdalje in presenetljivo dobro izvajali tudi proste mete, ki jim letos predstavljajo trn v peti. Vseeno pa so ljubitelji košarke prišli na svoj račun, saj je bila tekma izredno zanimiva in napeta do zadnjih trenutkov, o čemer je pričal zelo dober obisk, po nekaterih podatkih naj bi bilo v dvorani približno 5.000 ljudi, med katerimi je bilo zelo veliko privrženecv gostujoče ekipe. Druga tekma, ki se je prav tako odvijala v Ljubljani (7. 1. 2015), nasproti sta si stala Union Olimpija in Brose Baskets Bamberg iz Nemčije, je bila ravno nasprotje prejšnji tekmi proti Zvezdi,

saj je ljubljanska ekipa celo tekmo izgubljala (najvišja razlika je znašala tudi 25 točk), a na koncu ujela priključek, imela tudi možnosti za zmago, vendar izgubila s 65 : 71. Lepši razplet tekme so pokvarili slaba koncentracija, neizkušenost in dokaj neprimerno sojenje, ko so sodniki s svojimi strogimi odločitvami na noge spravili tudi po navadi bolj tiho občinstvo. Za zmago je 5 min resne košarke in energičnosti ter le individualnih akcij kajpada premalo, saj lahko ključ do zmage prineseta le timska igra in borba do zadnje sekunde, to pa je na zadnjih tekmah njihova največja težava. Čeprav je na parket stopilo vseh 12 košarkarjev, ki jih je imel trener Aleš Pipan na voljo, lahko pozitivno oceno dobila le Halil Kanacević z 20 točkami in 10 skoki ter mladi Gregor Hrovat z izkupičkom 11 točk in 9 skokov. Vendar ni predaje, to so pokazali tudi igralci v zadnji četrtini, ko so tekmo skoraj uspeli obrniti v svojo korist, tudi zmage bodo prišle!

Kralji se zavedamo, da je za to mlado ekipo potrebna bučna podpora s tribun, zato smo izredno veseli, da je podobnega mnenja tudi KK Union Olimpija, kateremu smo hvaležni in se mu tudi zahvaljujemo, da nam omogoča, da tudi sami redno obiskujemo tekme in jih podpiramo.

S. P.

»Eho« iz totega konca:

Boštjan Cvetič

BREZDOMSTVO V SLOVENIJI NA RAZPOTJU

Že skorajda dvajset let poklicno spremljam in sem posledično soudeležen v številnih različnih zadevah, povezanih z brezdomskim miljejem, ter žal posledično tudi z iz tega izhajajočimi problemi tako v našem Mariboru kot tudi v Sloveniji.

Leto ali dve pa sem bil aktivneje soudeležen tudi kot predstavnik Slovenije pri krovnih brezdomski evropski organizaciji FEANTSA ter imam zato posledično še vedno vpogled v različna gradiva, ki prihajajo na moj naslov. Z veseljem jih prebiram ter imam s tem pregled tudi nad dogajanjem širom Evrope.

Ob primerjavi zelo različnih sistemov ter programov in pristopov, ki so vzpostavljeni po različnih državah, si upam povsem kredibilno trditi, da smo v tej smeri strokovno in programsko konkurenčni, v odvisnosti glede na same programe pa delno podhranjeni, predvsem kadrovsko in v znatni meri tudi infrastrukturno in logistično, kar je ena izmed naših rak ran.

A vendarle smo tu nekje in moramo biti pravzaprav zelo ponosni, saj so skorajda vsi programi kreacije nekaterih strokovnjakov na področju socialnega varstva ali morda celo samo enega, ki je omenjeni program pripeljal do tiste meje in višine, kjer se nahaja ali nahajajo dandanes. Če torej pogledam skozi slovenske normative do strokovne verifikacije oz. mnenja Socialne zbornice Slovenije ter prepoznavnosti v lokalnem prostoru, na ta način, da vsi uporabniki vedo, kje so tista vrata, ki ponujajo pomoč. To je nasploh najbolj pomembno!

V tej smeri bi morali biti pravzaprav precej bolj ponosni in samozavestni, z odlično samopodobo, in to precej bolj, kot smo, a kaj ko obvelja stara slovenska navada, da raje damo glavo dol kot gor. O gumijastem vratu in prepihu vetra niti ne bom izgubljal besed ...

Prav tako me veseli, da smo v merilu povezovanja v slovenskem prostoru predvsem v zadnjih letih naredili številne kar velike korake naprej. Velik doprinos k temu ustvarja naša brezdomska mreža, tj. društvo, ki se je izkristaliziralo znotraj nje, in projekti, polni zagona in razpoznavni, kot so denimo Brezdomski kongres, Brezdomiada, dogajanja po celi Sloveniji ob svetovnem dnevu brezdomstva. Vsem skupaj povedo, da smo zadeve pravilno začrtali in jih počasi, a pravilno peljemo po izrazito vihnem morju s številnimi čermi. Dokaj mirno in neturbulentno plujemo na dolgi rok.

Hkrati pa je pred nami še cela kopica stvari, ki mnogokrat ostajajo prikrita stalnica. Ne moremo jih preseči, mnogokrat žal tudi ne znamo

ali nam ni dopuščeno. Ravno v teh segmentih, ki se tičejo brezdomskega miljeja in na to vezanega dela, bo treba še marsikaj postoriti in seveda predhodno doreči. V bistvu nas čaka še obilica dela.

Če pogledam drugače, lahko zapišem, da je brezdomstvo v našem družbenem prostoru na nekakšnem razpotju, določene smernice so jasne in kazalniki, ki temu pritičejo tudi, na drugi strani pa so nekatere ne jasne in predvsem nedorečene in se vlečejo kot jara kača. S tem mislim predvsem to, da so naši brezdomci še vedno nekako zadnji, pravzaprav pri skorajda večini relevantnih stvari, in se jih med vsemi stigmatiziranimi še vedno najhitreje potisne v kot in etiketira. Še vedno nismo vzpostavili mehanizmov zagovornišva, še vedno nimamo ustreznih strategij reševanja, t. i. družinskega brezdomstva, pa tudi pri starostnikih se odpira vse več tovrstnih ran, ko ti izpadejo ali se umaknejo od družinskega ognjišča. Kar nekaj je podobno perečih zadev, ki smo jim dnevno priča.

Ne nazadnje je še vedno »na čakanju« tudi naša vseslovenska pohospitalna enota, ki jo pravzaprav »kličemo« in iščemo že skorajda petnajst let in naj bi poskrbela na eni strani za obnemogle brezdomne osebe in na drugi strani za brezdomne osebe, ki se nahajajo v terminalnih fazah svojega življenja. Tem bi ponudila varno in človeka vredno zavetje do konca svojih dni, z ustreznim dostojanstvom ter s prilagojenim hospitalnim programom in nego ter rehabilitacijo, ki pritiče brezdomnim osebam in njihovem načinu življenja ter razmišljanja. Toliko na kratko o specifičnih brezdomskih temah, čeprav so in bi bile vredne temeljite analize, kako naprej, kako najti ustrezno pot skozi številna križišča in semaforje z večinoma rdečimi lučmi. Brezdomstvo kot celoto in hkrati kot družbeni pojav vsake, pa tudi naše družbe, je treba odpeljati s tega razpotja v pravo smer.

Vprašanje za milijon dolarjev pa je, kdaj bomo vsaj nekatere od teh tem proglasili kot *ad acta*, tako ali drugače, morda kot urejene ali kot nepotrebne, ko hipotetično brezdomstva v naši družbi ne bo. Žal vsi vemo, da so trendi brezdomstva ravno nasprotni, torej progresivni. Mortaliteta pa ima v tej družbeni skupini drugačne, nizke parametre in je hkrati naravni korektiv, da brezdomstva – statistično gledano – ne odpelje še višje, proti oblakom.

Problemi torej ostajajo, kot nekateri radi rečejo, jih moramo spremeniti v izzive in zajadrti pravi veter, ki nas bo odpeljal s tega razpotja, k soncu. Upam, da nam bo to nekoč tudi uspelo.

LJUDSKA KUHA - VALENTINOVO SRCE

Sestavine (za model prostornine 750 ml):

100 g moke
60 g masla
60 g sladkorja
50 g marcipanove zmesi
2 jajci
150 ml sladke smetane
½ žličke pecilnega praška
nekaj masla in drobtin za model

Glazura:

5 žlic sladkorja v prahu
3 žlice sladke smetane
rdeče barvilo za živila
okrasni pisani sladkor (po želji)

Priprava:

Pecico ogrejemo na 180 stopinj (ventilatorsko na 160 stopinj). Model v obliki srca namastimo z maslom in posujemo z drobtinami (če uporabimo silikonski model, to ni potrebno). Marcipan pregnetemo, da postane mehak, in ga zmešamo z maslom ter sladko smetano, da nastane kremasta zmes. Vmešamo še sladkor in jajci. Dodamo moko, zmešano s pecilnim praškom, in vse skupaj premešamo. Maso nadevamo v model in pečemo 30 minut. Vmes pripravimo maso za glazuro. Sladkor v prahu zmešamo s sladko smetano ter po kapljicah dodajamo rdeče barvilo za

foto: Tina Koren

živila. Z več barvila se barva iz roza pričenja spreminjati v rdečo. Ko je kolač pečen, ga pustimo, da se ohladi v modelu, nato ga prevrnemo na krožnik in ga premažemo z glazuro. Po želji ga lahko okrasimo še z barvnimi dekorativnim sladkorjem. Dober tek!

Tina Koren

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

OH, TI PROBLEM ...

biba.koper@gmail.com

Zadnje čase smo imeli v Istri precej težav s prodajalci, ki so nekoč legitimno pristopili k našemu projektu, šli skozi vse potrebne priprave, podpisali vse potrebne dokumente in si končno pridobili pravico do izkaznice prodajalca in tudi pričeli s prodajo časopisa, ki ga berete ta trenutek. Kar nekaj domačinov nas je kontaktiralo v vprašanji, ali je prav, da imajo nekateri brezdomni identifikacijske izkaznice prodajalca časopisa, čeprav tega ne prodajajo, pač pa – po domače rečeno – v imenu časopisa beračijo, češ da časopis potrebuje denar za ponatis oziroma so ob tem uporabili podobne izgovore. Vsakemu bralcu in vsaki bralki, ki se obrne na nas, poskušam razložiti namen in cilje našega programa. Če želijo, jim preberem tudi pravila prodaje, ki so sicer vedno objavljena na prvi strani notranje platnice vsakega izvoda. Ker se je težava ponavljala, sem se odločila, da tokratno kolumno namenim tej temi. Ob tem vam povem, da vas prodajalci, ki so aktivni, kupcev ne bodo nikdar nadlegovali za dodaten denar. Nikdar ne bodo v imenu uredništva prosili za donacijo sredstev za ponatis časopisa. Nikdar Vas ne bodo hoteli na ta ali oni način opehariti, ker jim to dejansko ni v interesu. Opeharijo Vas lahko zgolj enkrat, če pa bodo korektni, prijazni, ustrežljivi in nevsiljivi, vedo, da se boste slej ali prej ustavili pri njih in ponovno kupili časopis. Na področju Kopra, Izole in Pirana je število prodajalcev in prodajalk tako majhno, da je nadzor veliko lažji, kot je ta denimo v glavnem mestu. Pa vendar se, kljub vsemu trudu, tudi v majhni košari vedno znajde »gnilo jabolko«. Uporabljam seveda zgolj prispodobo. V Kopru se trenutno nahajata dva bivša prodajalca, ki povzročata največ neprilik, in največ pritožb na nas leti ravno zaradi njiju. Naj povem kar na tem mestu, da Beno Hönigsman (št. prodajalca 14) in Jaroslav Peter (št. prodajalca 10) nista več v našem projektu in tudi nista aktivna člana programa, zato tudi nimata pravice do prodaje časopisa Kralji ulice. Ker nikakor ne želita vrniti svojih identifikacijskih kartic (IK) in ju še vedno uporabljata, smo se na tiskem sestanku dogovorili, da s prvim januarjem 2015 izdamo popolnoma nove in predvsem

drugačne IK. Vendar bomo poleg svoje potrebovali tudi Vašo pomoč. Bodite pozorni. Stare kartice so bele barve, nove modre. Na koncu teksta je objavljena fotografija (z izmišljenimi podatki in fotografijo), na kateri je jasno vidna razlika med obema karticama. Glede na to, da je naš časopis tiskan v črno-beli tehniki (hvala uredništvu!), sicer ne bo opazno, da so nove IK modre barve in da je na rumeni podlagi številka prodajalca zelo jasna, vendar boste lahko, kupci in kupke, razliko kaj hitro opazili v živo, ko boste osebno pristopili k aktivnim prodajalcem časopisa. Vsem našim fantom in dekletom, ki ne glede na vreme in razmere vsakodnevno vztrajajo in Vam z velikim veseljem pošteno ponudijo izvod Kraljev za en evro, je najbolj pomembno, da se od njih poslovite nasmejani in dobre volje, ne glede na to, ali ste časopis dejansko kupili ali ne. Kot koordinatorka projekta PLOB, ki je leta 2008 pripeljal časopis na področje Koper – Izola – Piran, Vas iskreno prosim, da ste tudi sami pozorni na to, ali prodajalec/prodajalka ima IK, kakšne barve je in katera številka je zapisana zgoraj levo. Vse opazke, pripombe, težave, neprijetne izkušnje ali morebiti tudi kaj bolj pozitivnega lahko sporočite na naše lokalne kontakte, ki so: plob.ku@gmail.com, biba.koper@gmail.com ali 040/294-217. Dejstvo je, da eni brez drugih ne (z)moremo in da bomo najboljše delali, če bomo sodelovali. Bralci, bralke, kupci, kupke ste za naš časopis in naše brezdomne zelo pomembni. Nekaterim izmed njih je prodaja še vedno edini vir dohodka. V Kopru imamo kar dva prodajalca, ki ne prejemata DSP (denarna socialna pomoč) in je njuno preživetje v celoti odvisno od njunega dela, kar pomeni od aktivne prodaje časopisa. Metanje vseh v isti koš je malce prenačljeno, ker se nam potemtakem ni treba posvečati posameznikom. Hkrati pa je nepošteno do velike večine, ki se trudi in z velikim veseljem prodaja še vedno edini cestni časopis na Slovenskem. Ne preveč hladen februar in na široko odprte oči želim.

Vaša Biba

ULIČNI GLASBENIKI - INTERVJU Z VLADIMIRJEM UŠAJEM

Z uličnimi umetniki je podoba Ljubljane vsekakor pridobila na kulturnem nivoju. Ko stopam po mestnih ulicah, jih z zanimanjem opazujem, mestni utrip je bolj pristen, mestu dajejo dušo. Kakšna je njihova zgodba? V prihodnjih številkah jih bomo spoznavali. Začnimo kar z Vladimirjem, ki sem ga opazil peti nek poletni dan in ga povabil na kavo, kjer sva poklepetala in naredila intervju.

018
KRALJI
ULICE

Se nam lahko predstaviš?

Ime mi je Vladimir Ušaj, sem pevec narodnozabavne glasbe. Z glasbo se ukvarjam že dvajset let, sem ljubitelj narodnozabavne glasbe, rad pa pojem tudi dalmatinske uspešnice.

Si avtor kake pesmi, ki jo izvajaš?

Sem. Z Rafom sva leta 2002 posnela country pesem Moja ljubica, poslušate jo lahko na mojem Facebook profilu. Vsak četrtek s harmonikarjem Gustekom nastopava v nagradni igri Kocka na jutranjem programu RTV SLO1, v oddaji Dobro jutro, nastopal sem tudi v oddaji Polka in majolka in nekaterih drugih televizijskih oddajah. Lani sem se začel učiti igrati kitaro, svoje znanje bi rad nadgradil.

Kako to, da si se odločil za narodnozabavno glasbo?

Že od nekdaj mi je všeč, vedno sem rad poslušal Slaka, Avsenike. Od mlajših izvajalcev mi je všeč Dejan Vunjak. No, tudi dalmatinske izvajalce imam rad. Pel sem tudi v cerkvenem zboru.

Zakaj si se odločil postati ulični umetnik?

Preko nastopov na televiziji, v barih, na karaokah ..., sem opazil, da me ljudje radi poslušajo. Želel sem si, da bi me bolje spoznali. Glasba je moje življenje, posledično seveda tudi nastopanje. Nekega dne sem se tako preprosto odločil nastopati na ulici. Poleg prepoznavnosti nekaj malega tudi zaslužim.

Kako izbiraš lokacijo?

Nimam stalne lokacije. Ko pridem v center, se odločim glede na to, kje je več ljudi in manj hrupa. Ker pojem na glasbeno podlago, ne sme biti hrupno. Ustrezata mi okolica magistrata in Čopova ulica. Trenutno imam probleme z opremo, zato uporabljam kar tablični računalnik, vsekakor potrebujem

foto: Jean Nikolić

ojačevalec, saj že vsak manjši hrup preglasi glasbeno podlago.

Kakšen odnos imajo ljudje do tebe?

Nimam veliko slabih izkušenj, ljudje se radi ustavijo in me ogovorijo. V bistvu sva se tudi midva tako spoznala. Na nek način se tako promoviram. Včasih se sicer najde kdo, ki se ne vede primerno, vendar se za to ne zmenim. Toda to se redko dogaja.

Koliko smo Slovenci radodarni?

Odvisno. Kakšen dan je slab, drug boljši. Glede na to, da situacija že dolgo ni rožnata, je še kar v redu. Mislim, da je dosti odvisno od tega, koliko vložiš v nastop. Sam veliko vadam, praktično vsak dan. Če ni kvalitete, ne moreš pričakovati veliko. Lahko rečem, da si z uličnim nastopom pokrijem dnevne potrebe, kaj več pa ne. Naj še omenim, da je veseli december neprimerljiv z ostalimi meseci.

Kakšna je tvoja taktika? Je bolje imeti nekaj kovancev v košari ali je bolje imeti košaro prazno?

Nič ne taktiziram, ko se nabere nekaj denarja, košaro raje izpraznim. Zgodilo se je že, da je denar kdo poskušal zgrabiti. Ko igraš v mrazu ali dežju, vsekakor sproti pospravljajš prisluženi denar. Nedolgo tega so prijatelja, ki ravno tako igra na ulici, hoteli oropati. Na koncu se je vse dobro razpletlo.

Se ti dogaja, da si poslušalci zaželiyo glasbeno željo?

Tudi. Če poznam pesem, jo rad zapojem. Ni pa to prav pogost pojav.

Kako se razumeš z mestnimi oblastmi, recimo policijo in inšpekcijo? Te preganjajo?

Doslej še nisem imel slabih izkušenj. So precej odprti do nas nastopajočih. Nihče me ne preganja ali šikanira.

Si slišal za časopis Kralji ulice?

Vem, da je to ulični časopis, ki ima svoje prodajalce. Iskreno pa povem, da z vsebino nisem dovolj seznanjen, da bi jo komentiral. Z zanimanjem ga bom vzel v roke in se o njem poučil.

Bi morda sam kaj dodal?

Rad bi povabil koga k sodelovanju. Če je kje kakšen glasbenik, ki bi se mi pridružil v ustvarjanju glasbe, me lahko kontaktira na mojem Facebook profilu. Tudi sam sem se pripravljen pridružiti kakšni skupini, že duo bi mi ustrezal, klaviaturist recimo bi bil super. Prosil bi bralce, ki imajo morda kitaro, ki je ne potrebujejo, če mi jo lahko podarijo. Ker se še učim igranja nanjo, bi zelo rad vadil tudi doma. Vsem bralcem želim veliko lepega v življenju, nikoli pa ne smemo obupati.

Jean Nikolić

NEVID(E)NA LUBLANA S ŠTUDENTI KRAJINSKE ARHITEKTURE

Kar težko mi je bilo zapustiti toplo zavetje doma in se s študenti podati na mrzle ljubljanske ulice. Za menoj je namreč 17 let nenehnih selitev, zbiranja denarja za najemnino, iskanja zaposlitvenih možnosti, upravičenega strahu, da morebiti ne bom prejela plačila, sposojanja denarja, tri leta ceste, leto bivanja v zapuščeni hiši in leto najemniškega stanovanja s 360 EUR najemnine in stroškov na eni, ter socialno pomočjo 260 EUR na drugi strani. Če ne bi imela možnosti dodatnega zaslužka s prodajo našega cestnega časopisa, bi tudi zadnje leto najbrž ostala na cesti. Vendar sem končno dobila neprofitno stanovanje.

Vodič Mare mi pove, da je raje lačen, kot da spet ostane brez strehe. Sama nočem biti več niti lačna niti brez strehe. Oboje pobliže poznam, saj sem ves prigarani denar dajala za streho nad glavo in zraven zaman preverjala prazen hladilnik. Moj želodec je bil v velikosti frnikole kar me spomni na dejstvo, da mora nemalo posameznikov izbirati med plačilom položnic in stradanjem, med nakupom hrane in streho nad glavo. Kolikokrat sem pomislila, da je bolje, da določeni pijejo ali se drogirajo, kot da streljajo. Taka je kruta resnica.

Študentkam postrežem z dejstvi svojega brezdomstva in pojasnujem tudi sam pojem. Naenkrat začutim slabost, globoko žalost. Vem, da manjka le malo in bom planila v jok, kar bo hkrati pomenilo, da je našega druženja konec. Na srečo v meni obstaja varovalka. Začutim namreč, da je to enostavno preveč za njihova mlada ušesa, in zato med pritajenimi solzami zmorem nasmešek ter preusmerim temo našega pogovora z vprašanjem, kako bi rešile prometne zastoje v mestu. Začutim njihovo spogledovanje, razmišljanje. »Si lahko predstavljate krožni promet, ukinitvev semaforjev in podhode ali nadhode za pešce? Upam, da se bo katera od vas lotila projekta prijaznejšega prometa, brez zastojev in z nižjo potrošnjo bencina ter razbremenitvijo okolja izpušnih plinov. To bi bilo delo za vse vas zdaj, ko boste diplomirale. Potrebujemo vas, in jaz sem prva, ki vas pri tem podpiram.« Hodimo po Trubarjevi, vmes razlagam, pri čemer se ves čas umikamo kolesarjem. Takoj me

prešine ideja za naslednji projekt. »Kako urediti kolesarjenje v centru mesta, ki zna biti tudi nevarno?«

Umaknemo se v Rog, mrtvo tovarno živih idej, kjer se nahaja Socialni center Rog. Kadar so dnevi lepi, na prostem potekajo slikarske delavnice z našo mentorico Lauro Ličer, socialni center omogoča uporabo miz in stolov. Študentke si ogledujejo teritorij pokojne tovarne koles in ugotovijo, da Rog izgleda ponoči čisto drugače kot podnevi. Nadaljujem s predavanjem in jim med drugim pojasnim, da ti lahko v skladu z našo zakonodajo izbrišejo državljanstvo, kar je zanje opazen šok. Pojasnim tudi, da ne smeš spati na javnih prostorih in da sta prav klinični center in urgencia pogosto najbolj uporabna, saj se tam lahko ogreješ in malo zaspiš, lahko pa se tudi umiješ. Tako nihče ne opazi, da si v bistvu brez doma. Na marsikaterih področjih si kot brezdomec onemogočen, saj se zna zgoditi, da te odslovijo že na vratih, če denimo želiš oddati vlogo za nujno bivalno enoto. Problem je tudi s povratnimi informacijami, saj nimaš kam dobiti pošte. Vendar študentkam in tudi sebi poudarim, da se nikakor ne smeš umikati birokratom in da se moraš za svoje pravice boriti. Zelo hitro lahko birokratske ovire zatrejo ta upor, ta boj, in zelo hitro se to stanje lahko sprevrže v zatekanje k najlažji »rešitvi« – alkoholu, drogi in duševni bolezni. Groza me je. Spet. Zato se raje nasmehnem in jih povprašam, kako one gledajo na posledice poplav. Koliščarji na primer niso imeli težav z vodo v svojih hiškah. Zasmemo se. Pa imamo še en projekt, podprt s pozabljenimi starodobnimi rešitvami. Debatiramo, kako je nesprijemljivo, da je toliko ljudi brez doma, ko pa se naravna brunarica lahko postavi že za 3.000 EUR! Obhod končamo na našem društvu ob kavi, kjer se v pogovor z njimi zaplete Janez. Ujamem samo drobce pogovora: »... tujina, v tujino bom šla ...« »Ja, bolje, da greste v tujino.« Ob tem se mi porodilo eno samo eno vprašanje, ki mi še zdaj odzvanja v glavi: Mar se bo celotna Slovenija mladih preselila v tujino, ali kaj?

Jasmina Memić

foto: Tomislav Gruđen - GTS

Gostujoči kolumnist:
Matic Munc

JEZNA KOLUMNA

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Ko sem se usedel za tipkovnico, da naklofam tole kolumno, sem bil primerno nakurjen, torej jezen. To lahko pomeni samo to, da bo nekaj ljudi užaljenih, ko bo to bralo. Briga me! Takoj vam razložim, v čem tiči vzrok moje jeze, vendar vam vsem najprej želim mirno in zabavno leto 2015. Tako! To smo dali mimo, zdaj pa nazaj k jezi.

Skoraj vsak dan srečujem ljudi, ki so zaradi naučene nemoči navajeni na vrtenje v začaranih krogih jamranja in smiljenja samemu sebi. Tisti tam ne zmore premakniti riti, čeprav ve, da bi bilo to za njega dobro, pa čeprav ima dve zdravi nogi in roki. Ona tam sedi v kotu in vije roke nad žalostnim dejstvom, da že dve leti nima službe, in še vedno čaka doma, da bo prišel pozitiven odgovor. Ljubica draga, ne bo prišel sam od sebe! Poslušam flance o socialni državi študentke, ki je polna utopičnih idej s faksa. Glavo ji je napolnil gospod profesor, ki v stanovanju svoje mamice živi od zgledne profesorske plače in je popoldanski aktivist, ko mu to zapaše. Ljudje dragi, napisal bom v angleščini, ker se lepše bere: get a life! Prevod? Nehajte se zajebavati in živite življenje, kot je!

Tole prebijanje skozi vsak dan je pač borba in močno mi je žal, da vam tega niso povedali vaši socialistični starši, še manj nespretni učitelji in seveda tudi ne vaši še bolj zmedeni vrstniki. Tako je vedno bilo in po vsej verjetnosti tudi vedno bo. Moja priljubljena debatna tema je spraševanje o tem, kako so živeli naši predniki. Sto in več let nazaj. Kakšen je bil položaj žensk, revnih, drugačnih ... Meni se zdi, da je bil hudo slab, v skrajnem primeru je šlo za vsakodnevni boj za golo preživetje. In danes jemljemo marsikaj za tako samoumevno, da se s tem ne želimo ukvarjati niti v mislih. Vzemimo recimo politiko. Nekaj nabritih tipov nas je skozi desetletja uspelo prepričati, da je visoka politika pač nek teater za izbrance, grebatorje in druge plazilce. Za naš denar se gredo mance, krađejo sebi in bogu čas, nam cefrajo živce, itak pa se nič ne spremeni. To je bila pač dobra finta, na katero nasede več kot 80% populacije. Jih pač ne zanima, zamahujejo z roko in že v naslednji sapi spet jamrajo, kako težko preživijo in kako je šef navaden psihopat, ki dnevno z mobingom iztiska iz njih še zadnjo kapljo potu. Veste, politika ni to. Politika je bila baje v starih časih posvečena dejavnost za ljudi, ki del svojega časa in energije žrtvujejo za blagor drugim. In ni vse v visoki politiki, politika je tudi mala politika. V vaši vaški ali četrtni skupnosti ali v bloku. Za blagor vseh! Ne za žep nečaka, ki ima podjetje za fasadiranje in se njemu nameni posel.

Razjezilo me je, da v slovenskih šolah pedagogi, nevredni svojega imena in poklica, tolerirajo nasilje med vrstniki. Žaljenje, brcanje, pljuvanje, grožnje, izsiljevanje ... Tega ne znajo urediti. V zbornici vijejo rokice in se skrivajo za katedri. Saj bo minilo. Ne zmorejo. Ne znajo. Medtem pa horde razvajenih pamžev, ki jih podpirajo z odvetniki oboroženi moteni starši, marširajo po šolah in se gredo teror. Starši v

svetu šole so tiho. Raje se dobijo enkrat letno in kinkajo ob finančnem poročilu ravnateljice. Samo da mine tista ura in gredo lahko domov pred televizorček. Jutri bo njihovega otroka sicer s pestjo v obraz udaril sinček lokalnega tajkuna, vendar bo to šele jutri. Do takrat pa pogledjmo, kdo se najbolje znajde na kmetiji. Ljudje, ni čudežev! Sami moramo vzeti stvari v roke in začeti urejati tole sranje od družbe, v kateri živimo. In priklanjam se navadnemu hišniku, ki je ob prevzemu novega stanovanja ugotovil, da je upravitelj stavb mirno v žep pospravil polovico rezervnega sklada, ki naj bi šel za sanacijo posledic poplave. Možak kot hišnik pač ve, kakšne so cene. In uporabil je zdravo pamet. Ko je na hišnem svetu predstavil dejstvo, da je šlo 3.000 EUR v žep upravitelja, je bila nezaupnica takoj izglasovana. Isti upravitelj je stanovalce lupil zadnjih 20 let, vendar je moral priti neuki hišnik, da je uredil zadeve. Žalosti me dejstvo, da politika ne zanima mladih in žensk. Ženska volilna pravica ni bila zlahka pridobljena, sploh ne! Bila je izbrana na ulicah. Zato da lahko danes Marjanca, ki je nič ne zanima, na volilni dan raje ostane doma in peče štrudelj, saj bo itak vedno isto. In zvečer gleda zabavno oddajo. Prekleta nevarna ignoranca, Marjanca! Mulci, zapohani in pijani, ki se kotalite po slovenskih ulicah in ste glasni glede legalizacije trave, ker je dobra v »medicinske namene«, kajne, je to vaš domet politične aktivacije? Boste šli pred parlament zgolj in samo za ozke lastne koristi? Potem smo vas res slabo naučili. Pozabite napačne nauke in razmišljajte z lastno glavo. To pogrešam! Zato sem res jezen. Da ljudje okoli mene papagajsko ponavljajo neke bedne stavčice, ki nimajo nobene zveze z resničnim življenjem. Ker ne uporabljajo te čudovite mašine v svoji glavi – 80 milijard nevronov – za razmišljanje. To je žalostno. In včasih res več ne vem, kaj ljudje potrebujejo, da se zbudijo v teh svojih zaspanih in telenovel polnih glavah. Govorimo, pišemo, prepričujemo ..., kar pogosto deluje kot butanje z glavo v zid neumnosti. Pojma nimam, zakaj so mnogi ljudje izbrali, da so neumni. Ker pa je ta kolumna namenjena pametnejšim – ne lezem vam v zadnjo plat, ampak navajam dejstvo, da Kralji ulice niso revija za robote –, še nekaj toplejših besed. Jeza se že hladi, pisanje je res terapevtsko. Želim vam nameniti nekaj sklepnih besed spodbude, ker je ravno začetek leta. Bodite pogumni, bodite iskri, ne iščite vedno materialnega zadovoljstva, temveč notranjo izpopolnitev. Vem, da moramo vsi preživeti, vendar nekaj skromnosti ni odveč. Danes sem v skupini ljudi, ki se borijo z depresijo in tesnobo, zaključil nekako takole: »V resnici potrebujem zgolj nekaj cigaret in kavico, pa je moj svet lep in poln.« Mogoče sem sanjaški bedak ali narcis brez kontrole, vendar nekaj desetletij na tem čudnem planetu želim preživeti zadovoljno in s čim manj stresa. Upam, da je kdo kaj od tega razumel. Bil sem pač jezen. Z željami sem začel in tudi končujem, da ima zgodba rep in glavo. Ali obratno? Brez zamere in srečno!

foto: osebni arhiv

Pamflet:

**IMAM SVOJE MNENJE,
PA SE Z NJIM NE STRINJAM**

KRAS

Tomaj. Sežana. Srečko Kosovel! Konstruktivizem. Pršut in teran, malvazija, mušice v vinu! Burja. Fojbe. TIGR, Trst, Istra, Gorica, Reka, Bazovica, PM Mussolini! Če si deklica iz Kontovela ... Dutovlje, Dutovci, Štanjel na Krasu, 150-letnica Fabianija, arhitekta. Trnovski gozd, partizani, Janko Premrl - Vojko. Nekega Luksemburžana so v 80. zaprli v zavod in mu vzeli potni list, ker je hotel pomagati disidentu. Ko je prišel nazaj v Luksemburg, je napisal: »Tam so samo kurbe in zvodniki.«

Č. Clonsky

Tanja San in Anastazia Om:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN

KOKODAKANJE 908. ŠTEVILKE PREMINULEGA SNA.
BRCANJE PRAZNE MRTVAŠNICE MI PONUJA VONJ PO TEBI.
RIŠEM TVOJO SKAKALNICO, DA TE POŠLJEM NA ZALET.
BITKA SI P G D N.
POGOLTNA.
GODRNJAVA.
DNEVNO PRISMOJENA.
NEOMOBILKA.
GLAS SI REHABILITIRAJ.
PRST ZAPOSLI.
IN MENI NAMENI ODSTAVKE SMODNIKA.

ANASTAZIA OM

SOBA 908 - PRAZNA MRTVAŠNICA.
VONJ TEBE NA POZABLJENI SRAJCI.
KOKODAKAM DOTIKE.
PRST MOJ, JEZIČEK TVOJ.
PREMINULA SKAKALNICA JE VEDNO BOLJ SPOLZKA.
BRCAM,
OŽIVELE SO SANJE.
OUH, KAKO NEOMOBILNO TE ČUTIM.
DOBIVAM ZALET, POGOLTNO GODRNJAM
ODSTAVKE TI SMODNIKA, OUH, OUH.
PADEM V SPANJE.
OZDRAVLJENA SE ZBUDIM.
HVALA TI,
SESTRA SEKSUALNE KATARZE.

Kraljevi recenzor:

NEJC REK - NEYO: PREPOVEDANO - GEJ RAZKRINKAL SLOVENSKO SCENO

022
KRALJI
ULICE

Knjigo *Prepovedano* sem izbral za recenzijo, ker so v naši družbi določene teme še vedno tabu. Sam avtor pravi, da je avtobiografsko knjigo, ki je njegov prvenec, napisal z namenom, da bi prikazal realno sliko istospolnih partnerjev v Sloveniji ter med ljudmi dvignil raven sprejemanja homoseksualnosti. Že pred izidom knjige je menda prejemal razne grožnje z nasiljem s strani potencialnih »junakov« knjige, ki opisuje njegovo življenje od osnovnošolskih klopi vse do danes. V njej med drugim izveste, kako je Nejc sprejel svojo usmerjenost in jo naposled tudi razkril ter s kakšnimi težavami se je srečeval na tej poti. Knjiga je zelo neposredna, nazorno opisuje njegovo javno in spolno življenje. Šola, družba, spoznavanje partnerjev, nerazkriti geji, internet ... Vsekakor je brez sramu in brez dlake na jeziku povzel svoja mlada leta, srečeval se je s šikaniranjem, medtem ko so se predsodki njegove okolice lomili na njegovem hrbtu. Predvidevam, da v knjigi imena nastopajočih niso prava, saj so nenavadna in v slovenskem okolju redka. Morda se motim, toda moje osebno mnenje je, da manjka domačih imen, ki bi bralca postavila v njemu znano okolje manjšega slovenskega mesta. Če vzamemo v zakup, da je to avtorjev prvenec, bi podal naslednje

vtise o vsebini. »Lahkotno« branje brez književnih presežkov (ki morda niso namen knjige) bo prebilo led in vas popeljalo v svet, ki je večjemu delu prebivalstva precej neznan. Kot bralec sem dobil občutek, da avtor premalo prostora namenja svojemu notranjemu čustvenemu boju, ko spoznava svojo homoseksualnost, in problematiki odnosa družbe do nje, ob tem pa se preveč naslanja na pikantne podrobnosti spolnih podvigov, ki jih skozi knjigo ne zmanjka. To lahko morda pripišemo njegovi mladosti (22 let) in besnečim hormonom, lahko pa gre za marketinško kalkulirano potezo. Razgaliti osebno življenje geja na Slovenskem ni ravno mačji kašelj. Med branjem pikantnih detajlov avtorjevih spolnih podvigov sem spoznal, koliko podzavestne nestrpnosti se skriva v meni, in se nad tem tudi sam zamislil. Ni dvoma, da je ta po defaultu v nas privzgojena in sprogramirana. Sebe imam sicer za zelo liberalnega in strpnega do drugačnih ter podpiram načelo Vsi enaki, vsi enakopravni. Ne ustrašite se brati o temi, ki bi morala biti v 21. stoletju nekaj vsakdanjega, saj je homoseksualnost spremljevalka človeštva že od nekdaj. Na fevdalnem Japonskem je bila nekaj povsem vsakdanjega in sprejemljivega (tudi med samuraji), vdajali so se ji evropski kralji, v Indiji (od lani tudi Nemčiji) na

osebnih dokumentih priznavajo tudi tretji spol (rojeni hermafroditi/dvospolniki) ... Celo če ste zagreti zagovorniki družinskih vrednot, pomislite na to, da nismo vsi enaki. Vsi smo čuteči ljudje, bodimo torej strpni drug do drugega.

Jean Nikolić

GLENGARRY GLEN ROSE, SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

Predstava *Glengarry Glen Ross* je v režiji Vita Tauferja na slovenskih tleh svojo premierno uprizoritev doživela 16. 12. 2014 na malem odru Mladinskega gledališča. Njen oče, ameriški režiser David Mamet, jo je leta 1983 prvič postavil na oder londonskega Royal National Theatra, leto kasneje pa pripeljal tudi na Broadway ter zanj, med vsemi drugimi nagradami, dobil celo Pulitzerjevo. Na velike ekrane v filmskih dvoranah je Mametova zgodba o življenju likov iz sveta nepremičninskega trgovanja prišla leta 1992, pod režirsko taktirko Jamesa Foleya, zaigralo pa je kar nekaj blestečih in močnih holivudskih imen, kot so Al Pacino, Ed Harris, Alan Arkin, Kevin Spacey, Alec Baldwin, Jack Lemmon itd. V Tauferjevi priredbi Mametove zgodbe glavne vloge odigrajo Dario Varga, Matej Recer, Matija Vastl, Željko Hrs, Stane Tomazin, Blaž Šef, Uroš Maček in Marko Mlačnik.

Na prvi pogled je zgodba povsem preprosta. Uslužbenci nepremičninske agencije se potegujejo za mesto najboljšega. Prva nagrada: prestižen *high class* avtomobil. Druga nagrada: set novih kuhinjskih nožev. Tretja: slovo. Borijo se za blišč, za obstanek in ne nazadnje za preživetje. Kdo je tako dober, da si zasluži najboljše kontakte in stranke, da bo lahko še boljši? Kdo je že *pasé* in kdo ima moč, da povede v tej nepredvidljivi in neizprosni igri, ki jo vodita kapital in poslovni uspeh? Kdo si upa iti dlje kot ostali in premakniti meje dovoljenega, moralno sprejemljivega? Igra morala sploh kakšno vlogo, ko je posredi dobiček? In drugače: ima biti moralen sploh smisel, kadar gre za preživetje samo, za varnost in stabilnost, za vsakdanji

foto: Nejc Saje

kruh? Težko je danes na trgu dela. Težko je biti brez dela. V pisarni nepremičninske agencije se v trenutku, ko Jarc (Matija Vastl) grobo in neizprosno naznani začetek igre, vzpostavi obsedeno stanje. Robert Starman (Blaž Šef) je zaenkrat najboljši. Petru Rozmanu (Dario Varga) teče voda v grlo. Oblak (Željko Hrs) bi rad nov avto, Jure (Stane Tomazin) pa se boji, da bo »padel«. Oblaku v tej igri trgovanja z nepremičninami, uspehom, vrednotami in dostojanstvom pade na pamet, da bi šefom ukradel najboljše kontakte in jih prodal konkurenci. Kot idejni vodja si seveda sam ne bo mazal rok, zato išče najprimernejšega kandidata, tistega, ki je dovolj obupan, da si bo upal

tvegati. Kajti če ne tvegaš, ničesar ne pridobiš. Če ne tvegaš, letiš. Vprašanje, ki ga Starman s sumljivim nasmeškom izpostavi ob prvem stiku s potencialno stranko in se nato prikrito vleče skozi celotno zgodbo, je, ali obstaja kaj takega, kot je absolutna morala, in nadalje, kako gre le-ta skupaj z vrednotami, ki so pomembne človeku. Katere so sploh te vrednote? Je to denarna varnost, dobra materialna preskrbljenost, status v družbi ali svoboda v smislu, da si privoščiš kar koli in kadar koli? Vrednost človeka znotraj strukture poslovnega sveta, ki temelji na napredovanju, je odvisna od vrednosti posla, od uspeha na trgu, od vrednosti strank, ki nato določa vrednost kapitala. Torej, slab kontakt – slaba stranka, slab zaslužek, manjši uspeh, slab uslužbenec, slabo počutje in izpad iz igre. Struktura je tako le na videz povezana, v ozadiju vlada goli in grobi individualizem, ki se pokaže takrat, ko je treba rešit lastno rit. Tudi vrednote so le navidezne in lažne, prilagajajo se poti, ki vodi do cilja oz. zaslužka, do novega avtomobila in čim višjih števil. Ni vrednot, je le igra vrednotenja. Sebe, strank, sodelavcev, dobička, podpisa na pogodbi.

Igra je komično tragična. Komična na zunaj, tragična navznoter. Takšna postane takrat, ko se gledalec zave, da se z zgodbo, ki jo v tistem trenutku spremlja na gledališkem odru, srečuje praktično vsak dan. Trepetanje za obstanek na delovnem mestu, teptanje etičnih ter moralnih načel zavoljo preživetja in napredovanja ter egoistična vojna volkov, lačnih svežega kapitala. Govorica je groba, na trenutke vulgarna, agresivna in mrzla, izraža pa se skozi nervozne kretnje, tresenje telesa ter povzdigovanje glasu, skozi histerijo, zmedenost, hiperaktivnost in napadalnost likov. Nekateri od njih cel čas delujejo, kot bi bili na kokainu ali pa le zadeti od euforije sklepanja poslov, pridobivanja strank in podpisovanja pogodb. Napetost znotraj pisarne je tako vse večja in intenzivnejša, kolaps pa neizogiben. Kolaps vrednot, morale, dostojanstva in spoštovanja. Kolaps tistega, kar nas dela človeške.

Predstavo sva gledali Reda in Urša

023
KRALJI
ULICE

FESTIVAL LGBT FILMA

Na Slovenskem najdaljši filmski festival in edini, ki ga varuje Slovenska policija. Edini, na katerem sem prišel na kavo in sta mi ob tem dva 60-letnika razložila, da razmerje fant - fant in razmerje punca - punca ni pravilno in ne gre skupaj. Da se ljudje tako pač ne razmnožujemo. Kot da tega ne bi vedel. Odrnil sem jima, da sem pač filmski navdušenec. Po tem sem bil deležen samo še poslušanja njunih življenjskih zgodb. Vsebinsko edinstven 30. festival po vrsti se je predstavil med drugim s filmom Božja napaka mlade režiserke Eve Matarranz. Ta se je predstavila z dokumentarno zgodbo o Salome in njeni spremembi spola. Film je bil razprodan in zato karte nisem dobil, sem ga pa že pred tem videl v Mariboru.

Film The Foxy Merkins, v prevodu Hude sramne dlake, režiserke Madeleine Olenk, je nastal 2014. Avtorica je znana po komediji Soodvisna lezbična vesoljka išče sebi podobno, ki se je v prejšnjih letih vrtela na LGBT festivalu, v filmu pa je nastopala, prav tako kot v aktualnem, igralka Lisa Haas.

Zgodba se tokrat dogaja v WC-ju, kjer brezdomni lezbijki spita. Prva drugo uči o prostituciji na ulici. Film je ali pa predvsem želi biti komedija.

Festival se je sicer odvijal 29. 11. - 7. 12. 2014 v ljubljanski Kinoteki.

Žigažaga

foto: Žigažaga

TARZAN, SNG Drama

Med 5. novembrom in 3. decembrom so v SNG Drama Ljubljana v okviru sklopa Nova branja z bralnimi uprizoritvami prvič predstavili ali na novo prebrali pet slovenskih dramskih besedil. 19. novembra je bilo mogoče prisluhniti premieri besedila Roka Vilčnika v komediji z naslovom Tarzan, v režiji Daniela Daya Škufce, uprizoritev pa so brali Aljaž Jovanović kot Tarzan, Nina Valič v vlogi Jane in Igor Samobor v vlogi Mika. Za lektorstvo in dramaturgijo sta poskrbela Arko in Darja Dominkuš.

Komedija Tarzan govori o najosnovnejšem arhetipu, to je partnerskem odnosu med moškim in žensko, torej med Tarzanom in Jane. Tarzan in Jane se v duhovitih dialogih spopadata s težavami v komunikaciji, z ljubosumjem, nezadovoljenimi željami in koncu koncev tudi vprašanjem – imeti

otroka ali ne. V sami džungli vsi ti odgovori in vprašanja zazvenijo drugače, a še vedno znano in domače. Spreten je dramatik, nevsiljivo zastavlja vprašanja o človečnosti, sreči in stereotipih, o družbenih normativih, mejah med človeškim in živalskim svetom, ki še zdaleč niso tako jasne, kot se nam zdi.

Dokončno zmedo in posledično srečen konec za Tarzana in Jane pa povzroči hijena Mike, ki se v igro vmeša s svojimi privlačnimi človeškimi lastnostmi.

Marre Čarre

foto: arhiv SNG Drama

Izza rešetk:

HULIGANSTVO

foto: osebni arhiv

024
KRALJI
ULICE

Zadnje čase smo pogosto priča dogodkom izgrediv skupin mladih na športnih prireditvah, ki nimajo ničesar opraviti s športom. Huliganstvo je poseben primer nasilja, pri katerem gre za zavestno, načrtno in organizirano nasilje, ki časovno in prostorsko sicer sovpada s posameznimi športnimi dogodki, vendar je vsebinsko neodvisno od športnega dogajanja. Na tem področju obstaja temeljni akt, veljaven za EU; Evropska konvencija o nasilju in nedostojnem vedenju gledalcev na športnih prireditvah, zlasti na nogometnih tekmah, ki smo ga pri nas ratificirali leta 1992, razlog za njegovo sprejetje pa je bila tragedija na stadionu Heysel v Bruslju leta 1985. Kazenski zakonik (KZ-1) v 3. odstavku 296. člena na novo inkriminira kaznivo dejanje nasilništva na športnih prireditvah ali v zvezi z njimi, pri čemer opredeljuje t. i. »huligansko delovanje« na športnih prireditvah, zlasti na mednarodnih nogometnih tekmah, pri čemer v ta sklop sodijo tudi druge športne prireditve. Kot rečeno, se pojem huliganstva opredeljuje v smislu dejavnikov in stopnje razvoja huliganstva, kot povod nasilja pa se pojavljata tudi nacionalizem in rasizem. Vzroke zanj lahko povzema aktualno normativna ureditev iz stanja v EU in v Sloveniji, v državah, ki so jih že zaznamovale tragedije in hujši izgredi. Povezana je s huliganstvom in je naklonjena kaznovalnim pristopom ter pooblastilom policije in pravosodja za omejevanje huliganstva, kot so npr. prepoved potovanja, prepoved vstopa na stadion z obveznim javljanjem na PP, prepoved financiranja navijaških skupin s strani nogometnih klubov, postavitev posebnih sodišč v bližini pristanišč in glavnih železniških postaj, ki omogočajo uveljavitev prepovedi potovanja. Nekateri izmed teh ukrepov bodo v veljavnem Zakonu o nalogah in pooblastilih policije, in sicer sta to ukrep prepovedi potovanja ter ukrep prepovedi udeležbe na športnih prireditvah. Normativna ureditev v zvezi s športnimi prireditvami v Sloveniji je z vidika materialne kazensko-pravne dogmatike

Lea Artist Mihalič

in sodne prakse obdelano kaznivo dejanje nasilništva kot tipičen primer sestavljenega kaznivega dejanja. Namreč, kaznivo dejanje nasilništva v I. odstavku 296. člena KZ-1 konzumira kaznivo dejanje prisiljenja po 132. členu KZ-1, kaznivo dejanje ogrožanja varnosti po 135. členu KZ-1 in kaznivo dejanje razžalitve po 158. členu KZ-1, v II. odstavku 296. člena pa še kaznivo dejanje lahke telesne poškodbe po 133. členu KZ-1. Huliganstvo je obravnavano tako z vidika kazenskega prava kot tudi prava o prekrških, kjer so prikazane pojavne oblike kaznivih dejanj in prekrškov v povezavi s huliganstvom. Kot *ultima ratio* omejevanja huliganstva je prikazano policijsko pridržanje oziroma različne oblike policijskih pridržanj v Sloveniji, glede na pravno podlago, pri čemer je še posebej izpostavljeno pridržanje na podlagi določb I. odstavka 43. člena Zakona o policiji, ki je v praksi najpogostejše

izvedeno. Aktualna zakonodaja v R. Sloveniji s tega področja, gledano nomotehnično, je urejena parcialno in nepregledno, kar pritrjuje dejstvu, da je v Sloveniji že nekaj časa na pohodu t. i. »hiperaktivnost zakonodajalca«, s katero se vsako leto pripravi in sprejme izjemno veliko število predpisov. Nekatere pravne praznine, kljub noveliranju posameznih področnih zakonov s področja huliganstva, kot je v primeru Zakona o javnih zbiranjih, ostajajo nezapolnjene. Zato nič hudega sluteči državljani – ljubitelji športa in obiskovalci športnih prireditev – od kompetentnih poslanskih skupin pričakujemo zakonsko uskladitev, v nasprotnem se bomo težko sklicevali na pregovor *zdrav duh v zdravem telesu*, ampak na en drug rek – *če se ne držiš pravil igre, zakaj želiš sodelovati ...*

Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova

PISMO BRALKE - DESET ARGUMENTOV, ZAKAJ SO KRALJI ULICE

NAJBOLJŠI ČASOPIS V SLOVENIJI

Iskrenost je ena največjih odlik KU. Zgodbe razkrivajo intimo, doživljajski svet, halucinatorne filmske trakove, izgube, krajo, bolezen, smrt. Nobenega olepševanja, baročnih okraskov, sprenevedanja, moralne perversnosti. To je lajf, ki ga ljudje živijo in ga popisujejo tako ostro, iz globin duše, da te prestreli pri srcu. Ja, dobesedno. KU si upajo spregovoriti o svojih pobegih v drogo, o svojem pijančevanju, o svojih pregrehah, ne da bi besede zavijali v roza celofan in se poigrali z licemerstvom. Učite se, »dvorjani«.

Zgodbe, ki so poduk življenju. V KU ljudje na svoj karakterističen, oseben, svojski način pletejo zgodbe, ki so lahko lepe, umetniške, pa tudi krvavo resnične. A to so zgodbe, ki v njihovi lastni maniri odražajo paleto temnih, odbitih pa tudi radoživih svetov življenja. S prispodobami, brez polakiranega jezika znajo povedati v teh zgodbah marsikaj tudi o odnosni ljubezni, o političnih vprašanjih in »perversiji« ekonomije.

Izboren jezik Kraljev ulice je intimen jezik vsakega posameznika. Ko razkrivajo svoje temne tolmune, brez dlake na jeziku, to povzroča bolečino. Koliko boli vas na »dvoru«, kako močna čustva vas prežemajo, ko meljete kot avtomati in beremo v dnevnem časopisu: treba je vzpostaviti pravni red, treba je prevrednotiti vrednote, treba je graditi na poštenju in iskrenosti, treba je spodbujati etiko in domovinska čustva.

Minimalno plačilo. Predvidevam, da so Kralji ulice in ostali »novinarji« za svoja razmišljanja, intervjuje, predstavitve, socialna vprašanja, kolumne, statistične naborke plačani minimalno. Ljudje na »prestoli« so za maloumno govoričenje v časopisnih intervjujih, na proslavah in v parlamentu plačani v enem dnevu več kot KU dobijo v celem letu. Pa tu ne gre za izum, ki bi Slovenijo povrnil na pravo pot, gre zgolj za ponavljajoče traktate.

Kreativne novosti. KU se ne ponavljajo. Vsak doda svojo kreativno novost, pripoveduje o izkušnjah, o kritikah, projektih, potopisih. V našem časopisu in medijih pa gre za naslednjo »papagajščino«: Janša kot kaznjenec ne more sedeti v parlamentarnih klopih, spodbujamo poštenje, ljudi je treba vrednotiti po delu, Slovenije ne moremo popeljati iz krize, ker je prejšnja vlada vse z... To lahko, brez plačila, ponavlja nekoliko bolj bister petletni otrok.

Mrežni plan socialne politike. KU nam v svojem časopisu sporočajo, kako se organizirajo, kako se med seboj povezujejo (v društvu, skupine), kako sodelujejo, kakšna je njihova komunikacija in kako jo vzpostavljajo. Njihove študije povezovanja niso zavite v meglo in bombardirane s tujkami, ki jih nihče ne razume: fiskalno pravilo, sinergija, atributi fiskalne politike ... Od življenjskih praks KU bi se ljudje na »dvoru« lahko veliko naučili in bolj tvorno sodelovali.

Kulturne animacije so cvetober zelo različne medijske dinamike. V Delu in Dnevniku najdemo največ dve do tri kritike filmov, gledaliških predstav, likovnih prezentacij. Težjih filmov, ki jih slabo razumejo, kot je na primer večplastni odnosni film Oblaki nad Sils Mario, ne komentirajo, ker se besedila ne da »kopirati«. V KU je teh kritik precej in niso slabe oziroma se ne ponavljajo. Če prebereš kritike filmov v Kinodvoru, potem v kritikah po časopisu ne najdeš bistvenih razlik, razen manjših dodatkov. Copy paste. Izjema je M. Š. junior. Pod kulturne animacije štejem tudi velik nabor poezije. Ne bom trdila, da je vsa dobra, ni pa nič slabša, kot je poezija v drugem dnevnem časopisu. Fotografije pa bi lahko »povečane« visele v vsaki dobri galeriji.

Informacije so na nivoju. V tem časopisu lahko iz prve roke izvem, kdo so preverjeni prodajalci KU in komu lahko podarim še kakšen evro dobrote. Nadalje se seznanim z organizacijo »tur po brezdomni Ljubljani«, osvojim znanje o brezplačnih prireditvah pa tudi to, kje lahko kupim poceni predmete za decembrsko rajanje itd. V dnevnem časopisu je veliko netočnosti, v glavnem pa je vse prepisano iz Napovednika, ki ga lahko poguglaš.

Naslovka KU te navadno pretrese v dno duše. Srečaš se lahko z odprtimi, jasnimi očmi, ki govorijo radoživ(a) sem, vesel(a), ali s polodprtim pogledom, ki ti sporoča: ranjen(a) sem s tisočnimi noži. Naslovka Dela ali Dnevnika me ni še nikoli pretresla na podoben način, je pa v meni vzbudila sarkazem, cinizem in črni humor. O tem drugič.

Prodaja je bizarna, nora, neuničljiva. Ne plačuje se distributerjem, pač pa imajo KU pri tem lasten dobiček, če izkazujejo odgovornost in poštenje pri upoštevanju pravil prodaje. Ker so prodajalci označeni s številkami, jih lahko pohvališ ali tako hudo pograjaš, da jim ni več dovoljeno prodajati. Na začetku mi nekateri KU niso hoteli dati časopisa, če jim nisem plačala sendviča ali dala za pijačo. Grdo! Dandanes na takšne več ne naletim, ker jih izločijo. Največkrat kupim Kralje ulice, ko zapuščam nakupovalno središče Hofer ali Mercator. In ko pogledam smejoče oči in prgišče nasvetov, ki ti jih prodajalec(ka) podari, ker je zaradi nakupa vesel(a), to osrečuje tudi mene. Nasmeh, pogled, dotik.

Evo, Kralji ulice, podarila sem vam 10 argumentov, zakaj prodajate najboljši časopis v Sloveniji. V kolikor se ne bo našla (raz)umna duša, ki bi te argumente porušila, bo obveljalo: KRALJI ULICE SO NAJBOLJ KVALITETEN ČASOPIS V SLOVENIJI.

Godar (Lj, 28. 12. 2014)

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

026
KRALJI
ULICE

05. 12.>> Živjo, Kralji ulice, danes sem od Denisa v KP kupila zadnjo številko. Super ste, naj vam bo čim bolj toplo. LP, Eli

05. 12.>> Danes je bil težak dan, a dobra volja prodajalca št. 497 (Željko Malinič – op. uredništva) v Ljubljani - Šiški je polepšala ostanek dneva in dala misliti. Držite se. LP, Irena

05. 12.>> Pravkar sem kupila Kralje ulice od prodajalca št. 472 (Ivan Golub – op. uredništva). Gospod je neverjetno prijazen in topel človek. Rad je poklepetal in pokomentiral praznično Ljubljano, za konec pa mi je zelo prijazno zaželel lep Miklavžev večer. Tudi jaz želim njemu in vsem ostalim lepe praznične dni. Lep pozdrav, Katja

09. 12.>> Živjo, Kralj št. 83 (Danilo Šorli – op. uredništva) pred Namom mi je danes prinesel sonce v ta turoben dan. Še kdaj :-), Tina

09. 12.>> Pozdravljeni, pohvalil bi prodajalca št. 312 (Leopold Košir – op. uredništva), ne vem imena, ki mi je pomagal na parkomatu na železniški postaji v LJ. Ker nisem iz LJ, pa tudi ne več parkiranja po Ljubljani, sem seveda kupil tudi Kralje ulice. Naj vsem želim zdravo ter uspešno 2015! Srečko iz Trebnjega

11. 12.>> Ojla. Kul revija, še boljše vsebina. Pohvala prijaznemu prodajalcu na železniški postaji v Ljubljani. Pozdrav, Viki in Johnny iz Luč ob Savinji

13. 12.>> Kralji, pozdravljeni! Pišem vam zato, ker bi se rada zahvalila prodajalcu, dobrosrčnemu Borisu M. (Marašu – op. uredništva). Hvaležna sem mu za skrb in pozornost, da vedno dobim časopis. Lep pozdrav vsem skupaj in vesele praznike Vam želim. Eva

20. 12.>> Lep pozdrav prodajalcem in bralcem Kraljev ulice, pohvala prodajalcu, Europark MB, ki je zame spoštovanja vreden človek, pa ga lahko žal imenujem samo s številko 261 (Silvo Skrbinšek – op. uredništva). Zadnji odstavek iz decembrskega uvodnika sem si obesil v pisarni na steno, da ga občasno preberem, za spodbudo. LP, Peter

29. 12.>> Dobra ideja tale SMS komentarnica. Rada bi pohvalila Davorja, ker zna lepo pristopiti do ljudi in nevsiljivo poklepetati. Lepe praznike in veliko zdravja v 2015! Ana

IN MEMORIAM ZDENKU HERMANU

SMRT

JE SMRT RES BREZ BARVE VONJA IN OKUSA? JE SMRT RES ... JA, JASNO MI JE, DA NE KAŽE NIKAKRŠNIH ZNAKOV ŽIVLJENJA. AMPAK ... KAJ PA POTE? KO ENKRAT UMREŠ, KAM GREŠ? NIKOMUR NI JASNO, KAM IN ZAKAJ IZGINE OB SMRTI TVOJIH 20 G TEŽE. NA TO NE ZNAJO ODGOVORITI NITI ZNANSTVENIKI. ZDENE, VEŠ TI? ZDAJ NAJBREŽ VEŠ. ŽAL TE NI VEČ MED NAMI, ALI PA SI MORDA ŠE? KDO BI VEDEL. KOLIKO RESNICE JE V FILMU DUH? KDO TE ODNESE PO SMRTI? BELI ALI ČRNI? ZASE VEM, DA ME NOČEJO NE ENI NE DRUGI. ČEPRAV

SEM JIM VES ČAS NA RAZPOLAGO. BRIGA ME, ČE UMREM TAKOJ ALI PA ČEZ PET MINUT. MORDA BI BILA IDEJA TAKOJ ŠE NAJBOLJŠA. BI SE PREJ SPOČIL! ZDENE, ZAJ ... SI ME IN ODŠEL V VEČNA LOVIŠČA PRED MANO. ZJUTRAJ SO PRAZNILI TVOJO SOBO, ŠE POMAGAL SEM JIM; BREZ BARVE, VONJA IN OKUSA. BIL SEM BOLJ ROBOT. ZAKAJ ŽE? NITI POMISLIL NISEM – TO PAČ VEM ŠELE ZDAJ. AMPAK ... BOG TI DAJ ZDRAVJE, KJER KOLI ŽE SI.

TAUBI

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK- ZAVZETJE KINODVORANE ZVEZDA

Skupina nekaj sto mladih, nezadovoljnih s situacijo v kulturi in propadanjem kinodvorane, je v novembru 2014 »okupirala« beograjski kinematograf Zvezda in organizirala premiero filma Neposlušni (Nepokorni) Mine Đokić.

Kot so najavili, bodo v kinodvorani Zvezda prikazovali filme in organizirali tribune na temo možnosti obstoja neodvisnega umetniškega prostora. Od okupacije sta minila že dva meseca, vendar ta še vedno traja. Vseeno obstaja s tem v zvezi še veliko neznank.

foto: Miloš Stosić

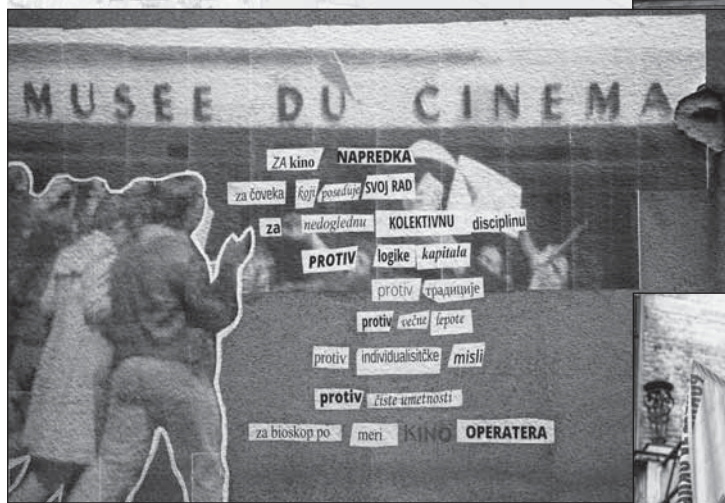

foto: Miloš Stosić

foto: Miloš Stosić

foto: Miloš Stosić

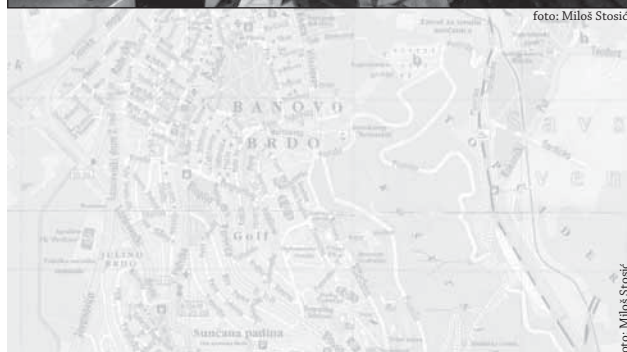

foto: Miloš Stosić

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Strokovna razprava in okrogla miza
Brezdomstvo in brezdomci - Franc, Boris
Kosec in Nataša Sukič
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca,
Zaloška 61
KDAJ: 18. 2. ob 18.30

KAJ: Boštjan Pucelj - Skice iz Amerike
KJE: Galerija vžigalica - MGML, Trg
francoske revolucije 7
KDAJ: 3. 2. - 22. 3.

KAJ: Bojan Gorenec, pregledna razstava:
Kako slike prihajajo (1979 - 2014)
KJE: Mestna galerija - MGML, Mestni
trg 5
KDAJ: 29. 1. do 5. 4., od torka do nedelje
od 11.00 do 19.00, četrtdi do 21.00

KAJ: Gubanje časa - gledališče Muzeum:
20 let
KJE: Galerija Jakopič - MGML,
Slovenska cesta 9
KDAJ: 8. 1. - 8. 2.

KAJ: Ivan Moudov - Certifikat
avtentičnosti (pregledna razstava:
fotografija, video, performans,
instalacija)
KJE: Kulturni center Tobačna 001 -
MGML, Tobačna 1
KDAJ: 9. 1. - 13. 2., od torka do petka od
11.00 do 17.00

KAJ: Meta Grgurevič (multimedijski
projekt)
KJE: Kulturni center Tobačna 001 -
MGML, Tobačna 1
KDAJ: 26. 2. - 27. 3.

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Pogovorni večer z avtorico ob 8.
februarju: Kakorkoli - Polona Glavan
KJE: Knjižnica Otona Župančiča,
Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 3. 2. ob 18.00

Janez

KAJ: Literarni pogovorni večer Povej mi,
kaj bereš, povem ti, kdo si! - Lenart J.
Kučič

KJE: Trubarjeva hiša literature,
Stritarjeva 7
KDAJ: 9. 2. ob 19.00

KAJ: Maraton poezije
KJE: Knjižnica Zadvor, Cesta II. grupe
odredov 43, 1261 Ljubljana - Dobrunje
KDAJ: 4. 2. od 13.00 do 19.00

KAJ: Prebranec #19
KJE: Menza pri Koritu, Metelkova mesto
KDAJ: 9. 2. ob 21.15

KAJ: Urne zgodbe
KJE: Trubarjeva hiša literature,
Stritarjeva 7
KDAJ: 17. 2. ob 20.00

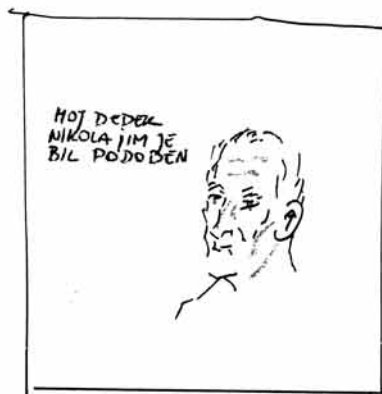
Razno

KAJ: Gledališka predstava Kako sem
preživel Goli otok - Sergej Ferrari in Miha
Zrimšek
KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta
Staneta 8
KDAJ: 4. 2. ob 19.30

KAJ: Jaz sem voda, Poklon Tomažu
Šalamuni
KJE: Mini teater, Križevniška 1
KDAJ: 3. 2. od 15.00 do 24.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

B OG OVI

OGLASNA DESKA

Mesec zaljubljenec naj vas zanese v našo lično in slično urejeno trgovino Stara roba nova raba, kjer vas čakajo zanimivi, pisani, retro, starinski predmeti - nekaj za najdražje in malenkost za dušo, prisrčen nasmeh se najde na Poljanski cesti 14.

Upokojeni kralj (ulice) O'Tone Prvi izdelujem vse sorte. Najnovejša ljubezen je izdelava modelov avionov, če in ko kakšnega dobim, saj gre vsa pokojnina za bivanje v domu starejših. Če ima kdo kaj viška, bom vesel vsakega modela. Kontakt (GSM): 031 727 500.

Nujno bi potreboval (delujoč) mini hladilnik. Če mi ga lahko kdo odstopi, naj me prosim pokliče na tel.: 051 868 576, Andrej

Izvajamo selitve, praznenje stanovanj, podstrešij, kleti ipd. Nudimo tudi pomoč na domu. Tel.: 070 488 779, Klavdija

Iščem honorarno delo, pomoč v kuhinji, proizvodnji ali kot čistilka, nudim tudi pomoč starejšim, vse po dogovoru. Pokličite na tel. št.: 064 162 342, Marija.

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja inštrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti.

Naročila zanj sprejemamo preko e-pošte: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno ulico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €).

Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

029
KRALJI
ULICE

POPOLNOMA SVEŽE NAPACANA NOVA GRAFITARSKA IN STREET ART RUBRIKA »Z GLAVO V ZID«

Grafit dečka otožnega pogleda v kombinaciji z besedilom okoli njega pritegne pogled mimoidočega opazovalca. Kdo je ta oseba, s katero bi se deček rad skril? Sva to jaz in ti, naključna mimoidoča? Je njegovo sporočilo namenjeno točno določeni osebi? In čemu bi se sploh skrivala? Pred nekom drugim, pred nerazumevajočo družbo, pred samim sabo? Najbrž ne bomo nikoli izvedeli. Je pa siva podoba suhljatega in sključenega človeškega bitja v kričnem nasprotju z nedavnim dogajanjem na Bregu, ko so se množice ljudi med podaljšanim prehajanjem starega leta v novo nenehno srečevale, opijale in praznile denarnice za svetleče izdelke. Veliko bližje sta si s sivim januarjem, ko je praznično veselje le bled spomin, mi pa ostanemo sami s sabo in svojimi problemi, pred katerimi se ne moremo skriti.

foto: Nejc Trpin

L. O.

NAGRAJENCI

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Polona Bregar iz Škofljice, Katarina Holcman-Likar iz Brezovice, Marija Petrič iz Ljubljane, Martina Hartman iz Medvod, Jurij Bizjak iz Tržiča in Martin Detela iz Postojne.

Prav ob istem času, kot se je zgodil napad na uredništvo francoskega satiričnega časopisa Charlie Hebdo, je potekal tudi uredniški sestanek Kraljev ulice. Pretresla nas je novica o poboju mnogih ustvarjalcev in urednikov. Takoj so se usula vprašanja: Smo tudi mi v našem časopisu stopili komu na prste? Se bo tudi nam na okruten način kdo maščeval in nam želel povedati, da naj bomo tiho?

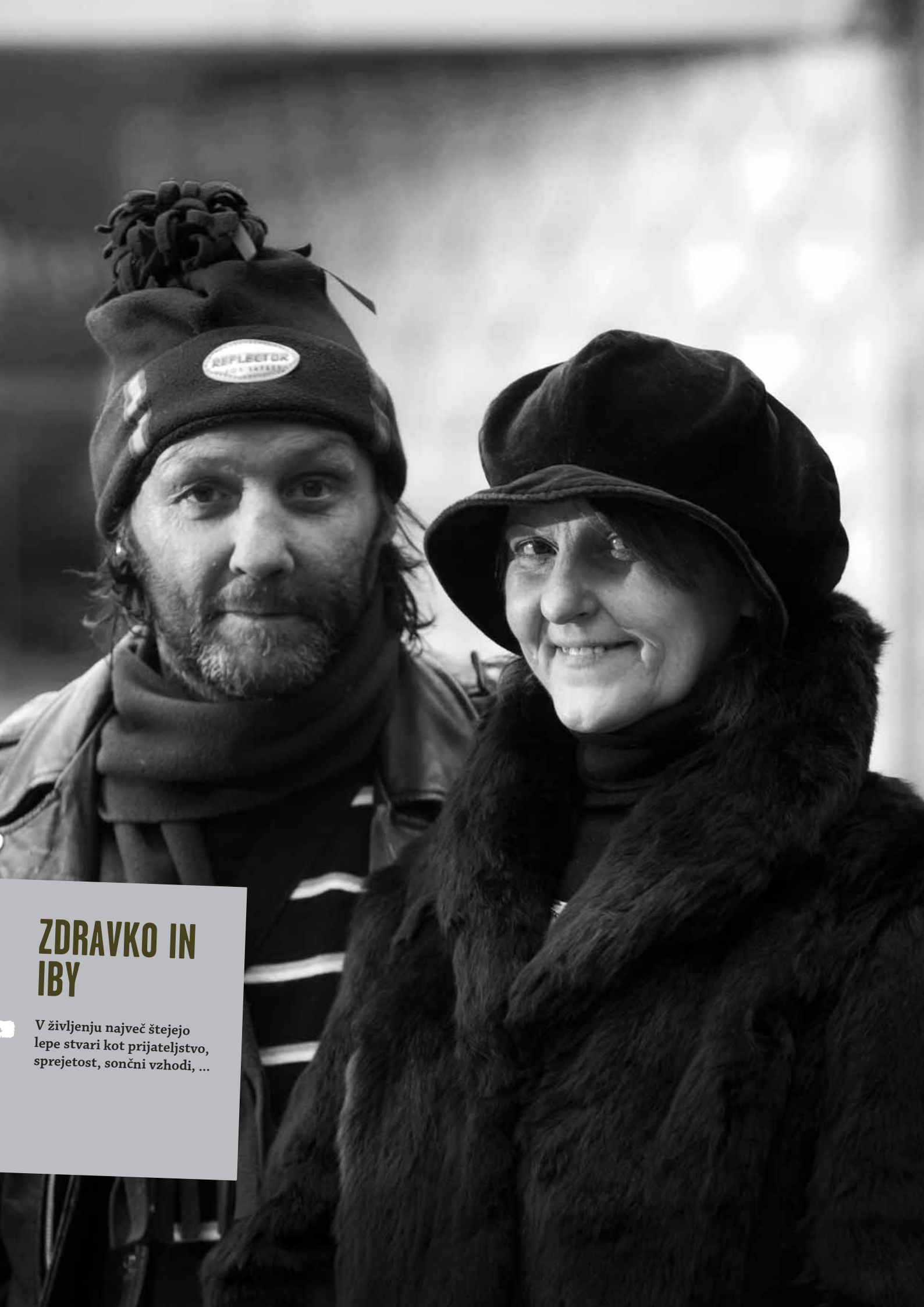
Od žrtev atentata nam je najbolj znan Wolinski, satirični stripar, katerega strip smo prevedli in objavili v drugi številki Kraljev ulice, tu pa ga, 10 let kasneje, ponovno objavljamo. Strip se nas je dotaknil, saj se poigrava z mislijo, koliko časa se še lahko skrivamo v navideznem zavetju naših domov, med tem ko se zunaj ljudem dogajajo grozovite stvari. Junak, ki ga Wolinski v tem stripu upodobi, meni, da je glede na vse nesreče, ki se godijo na drugi strani vrat njegovega stanovanja, še zadnji srečen človek na svetu. A kaj, ko tudi že za časa njegovega življenja ta nesreča vdira tudi v njegov dom ... in junak se mora truditi, da bi svoje misli odvrnil od tega.

Wolinski tudi v svojih častivrednih starejših letih ni ostajal za varnimi štirimi stenami svojega stanovanja. Deloval je in skupaj s sodelavci upiral svoj satirični svinčnik v vsakogar brez izjeme. Ob tragičnem dogodku v Parizu se je med drugim odprla tema ustvarjalne svobode in pa moči besede ter risbe. Kolikšna je ta v primerjavi s krogliami?

BILA JE ENA TISTIH JESENSKIH NOČI, HLADNA IN DEŽEVNA. PRED SPANJEN SEM BRAL VČERAŠNJI ČASOPIS.

ZDRAVKO IN IBY

V življenju največ štejejo
lepe stvari kot prijateljstvo,
sprejetost, sončni vzhodi, ...